

MAGYAR Bányászlap

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

HIMLerville

KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Fekete hét a széniparban A döntést a szenátus elhalasztja

Husvét hete fekete hét volt a puhaszénipar történetében. Soha nem látott katasztrófa érte a széniparot, amit már pániknak kár is lenne, nem is lehetne elnevezni.

A szén ára a termelés költségeinek a felére süllyedt s a bányatársaságok kénytelen-kellenlen csökkentették a termelést április elseje óta.

A nagy tavi hajózás későn indul. Külön története van a tavi hajózás elhalasztásának, amely buza-manipulációkkal van összekötve.

De az is nagyban hozzájárult, hogy fekete hét jött a széniparra.

Voltaképpen ujév óta állandóan borzasztó rossz volt a szénüzlet. A szénárak eddig még nem tapasztalt mélységekbe zuhantak s március derekán már 1.25-ért lump szenet adtak a bányák.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a slack szén ára akkoriban 50—60 cent volt, könnyen ki számíthatjuk, hogy egy dollárnál többet nem kaptak a bányák a run-of-mine szénért.

Ilyen árak mellett körülbelül négy millió tonna szén ment hetenként a piacra.

Három millió ton szénre szerződés van, valamivel tisztességebb árak mellett, két milliót olyan vállalatok bányásztatnak, amelyek a szenet maguk fogyasztják, mint pl. a U. S. Steel Corp., a Ford Co., stb., az összes heti termelés hát kilenc millió tonna volt februárban és márciusban.

A heti fogyasztás tíz millió ton volt, heti egy millió ton szenet tehát a tartalékból fogyasztottak.

Közben az ipari központokban egyre csökken a szén szükséglet, mert a gyárak — kivéve a nehéz ipart — nem dolgoznak. A nehézipar saját bányáiban bányássza a szenet, a piacon tehát nem érezi, ha azok erősebben, vagy gyengébben dolgoztatnak.

Legfeljebb akkor Garyben, Lynchben, Freeburnban stb. több, vagy kevesebb napot dolgoznak hetenként.

A bányatársaságok a nagy tavi hajózás megnyitását várták, amelyet március 25-re terveztek ebben az esztendőben.

Március 25-én nem adták ki a "permit"-eket a széneseknek, mert a vasutak értesültek róla, hogy a hajók egyhamar nem indulnak.

Érdekes per van akörül, hogy a hajók miért késnek.

Két millió bushel buza van Duluthban és az északi kikötőkben felhalmozva, amely buza-tömeg hajóra vár, hogy lehozzák a déli kikötőkbe s hogy lehozzák New Yorkba.

A termelőkkel olyan szerződést kötöttek a dock-tulajdonosok, hogy a tavi hajózás megnyitása után azonnal levontatják északról ezt a buzát.

Hivatalosan akkor van a hajózás "megnyitása", mikor az első hajó megérkezik szénrel megrakva Buffaloból, Sanduskyból, Clevelandból vagy Tole-

doból a duluthi kikötőbe. Onnan aztán buzát vagy "bügányt" hoz a hajó délre.

Elindult két kis hajó március 25-én, de ezeket visszarendelték, hogy hideg van és hogy nem teszik ki a hajókat a jégzajlásnak.

Elhalasztották tehát a havi hajózás "megnyitását" s így a buzát egyelőre nem tartoznak lehozni a déli kikötőkbe.

A buzatermelők azt állítják, hogy az ő kárakra esküdtek össze a hajótulajdonosok, mert a buza árának az esésére spekulálnak. Minél közelebb jutunk az új terméshez, annál olcsóbb lesz a buza.

Igy fojtogatják a dock-tulajdonosok a buzatermelőt s így fullad meg a fojtogatásban a szénbányász. Amíg a hajók nem indulnak, addig szenet sem vihetnek a duluthi kikötőbe.

Ez volt az egyik oka annak a fekete hétnek, amelyhez hasonlólt harminc éve nem éltek a széniparban.

A múlt héten a lump szenet már sehogyan sem vették, a nagyobb vasuti gócpontokban megrekedt lump-szenet egy dollárjával vesztették.

A run-of-mine szenet dollárért rendszeren adták, de a megrekedt szenet 85 centjével is kinalgatták és 1.10-ért harminc napos szerződést is elfogadták egy pár bányá.

Mint hogy a lump szén ára így lezuhant s mint hogy lump-szenet nem csinálnak sokat négy hét óta, a slack szén ára felment s jelenleg azért egy dollárt is adnak. Volt egy olyan nap is a múlt héten, mikor a slack szén Clevelandban 1.20-ért kelt, vagyis drágábban a lump szénnél.

A bányatársaságok kétségbeesve vették észre, hogy képtelenek tovább elviselni a veszteséget. Nem létezik bányá, amely ilyen és hasonló árak mellett dolgozhat, mert hiszen a szervezeten bányákban is belekerül másfél dollárba egy ton szén termelése.

A szervezett bányákban, vagy a sztrájkterésben levő bányákban két dolláron alul képtelenek a szén tonnáját kitermelni.

A husvéteti hét aztán új helyzetet hozott a széniparra. A nyolcvanöt centes, meg dolláros árakat a bányák visszautasították s ma csak hét millió ton szenet termelnek hetenként. Abból öt millió tonát az iparvállalatok bányái és a leszerződött bányák termelnek s nem jut a piacra csak két millió ton szén hetenként.

A tíz millió tonnás fogyasztás azt jelenti, hogy ma heti három millió ton szenet használnak el a tartalékból, amely már ugy sem rug többre, mint legfeljebb harmincöt-negyven millió tonnára.

A bányatársaságok el vannak szánva, hogy április végéig, amíg az igazi tavi hajózás nem kezdődik, most már nem erőszakolnak több szenet

a piacra s akkorra a széntartalék kisebb lesz, mint amennyivel biztonságban van az ország.

Azt akarják, hogy május elseje után ne a széntermelő menjen a piacra a szenet árulni, hanem a szénvevő jöjjön a piacra a szenet keresni.

Ha a társaságok kitarának és a termelés május elsejéig nem emelkedik, tényleg jobb piacra számíthatnak.

A széntartalék le fog csökkenni harminc millió tonnára, vagy még annál is kevesebbre.

Illinoisban és Indianában nem dolgoznak, csak külön-külön leszerződött egyes bányák, Ohioban nem is álmodnak munkáról s Pennsylvániában is meg fog a sztrájk a melegebb idők beálltával erősödni.

Ezzel szemben május elsején a tavi hajózás el lesz maradvány, gyorsan akarják majd a szenet szállítani, fel lehet hát tenni, hogy a piacon más helyzet lesz.

Valószínű, hogy e hó vége-re vége lesz a dolláros árak s bár nem számítanak rá, hogy a szén ára hatvan nepon belül felmegy másfél dollárra, azt hiszik, hogy májusban 1.25-ön alul nem lesz run-mine szén s hogy még ebben az évben megfizetnek a fogyasztók a széniparnak.

Harminc-negyven millió ton szén nem elég az országban tartálékknak s a vevők megfélelkeznek róla, hogy tavaly száz-százöt millió tonna tartalék-szénmel kezdődött a hajózás és a sztrájk.

A jelenlegi piaci árak mellett és a freight-rate bizonytalansága mellett nagyobb tavi szerződést nem kötöttek.

Kiseb szerződések régebben vannak, de ezek az árakat nem fogják befolyásolni a szénipar.

Az egyetlen nagy cég, mely le van szerződve a saját dock-jaival és hajóival, a Berwind-cég, amely ettől a héttől kezdve állandóan dolgoztat a bányákban.

Szabad bányák a jelenlegi árak mellett nem is nagyon hajlandók tárgyalni szerződésről.

A múlt héten özönével kaptuk a leveleket, amelyekben megrémült bányászok tanácsot és felvilágosítást kérnek tőlünk. Sehhol nem dolgoznak egy-két napnál többet hetenként s nem tudták, hogy maradjanak-e, költözzenek-e és hogy ha mennek, hogy merre vegyék az utat állandó munka reményében.

Emberi számítás szerint a következő vidékeken a következő viszonyokat lehet várni: Illinoisban és Indianában a sztrájk el fog húzódni hat-három hónapig s ez alatt az idő alatt csupán itt-ott fognak egy-egy bányában dolgoztatni.

Ohioban, egy pár sztrájkterés bányát kivéve, nem is álmodnak a munkáról. Pennsylvániában a sztrájkterés bányákban az üzem egyre nehezebb lesz. A szenátusi vizsgál-

atic most nem fognak olyan közakmódon basáskodni, úgy, hogy a sztrájkolók eredményesebben picketelnek.

Pennsylvania szervezeten vidékein májustól kezdve megindul a munka. A kereset nem lesz tulságos nagy, mert oda fognak húzódni a bányászok a szervezett bányákból és elárastják majd ezeket a bányákat a közeli városok munkanélküli proletárjai is.

Észak West Virginiában a sztrájk szintén jobban el fog mérgesedni. A sztrájkterésnek a nyáron el kell rá készülvé lenni, hogy tetlegességben is lesz részük.

West Virginiában és Virginiában a C. & O. és a N. & W. vasutak mentén zavartalanul és erősen fognak dolgozni egész a tél elejéig s ugyanez lesz a helyzet Kentucky állam nyugati részén, ahol máris hozzáfogtak a munkához.

A C. & O. és N. & W. vasutak bányái fogják a tavi szenet szállítani ebben az esztendőben, a Nyugat Kentuckyban levő bányák látják majd el az indianai és illinoisai szénhez szokott vasutakat és közszolgálati vállalatokat szénrel.

Virginiában a N. & W. mentén jó munkára lehet számítani, de a C. C. & O. vasut bányái egyre erősebben fogják érezni a L. & N. vasut bányáinak a versenyét s ebben az évben a C. C. & O.-n nem lehet állandó munkát várni.

A west virginiai Virginian vasut mentén valószínűleg szintén teljes üzembem megy majd a munka.

Kivételt képezhetnek West Virginiában a Coal & Coke és a Kanawha Michigan vonalak, amelyek mentén állítólag a bányászok harmincöt százaléka szervezve van s ahol esetleg lesz egy kis zavargás. Ha ez bekövetkezik, akkor természetesen ezeknek a kisebb vasutaknak a mentén nem lesz rendes üzem. Viszont akkor a C. & O. Coal River menti bányáiban sem lehet állandó és rendes üzemre gondolni.

Az L. & N. és az I. C.-nak Kentuckyban levő bányáiban is erősen fognak dolgozni. Bányász viszont mindenütt lesz, mert a gyárakban a munka hatvan napon belül még jobban megcsökken s mert a szervezett vidékeken sztrájkoló bányászok egyre nagyobb tömegekben fognak a szervezeten vidékekre lehuzódni.

Semmi esetre nem érdemes városokba menni, mert a városok tele vannak nyomorgó, munka nélküli emberekkel s ma még jó viszonyok vannak ahhoz mérten, amilyenek két-három hónap mulva lesznek.

Két hét mulva sokkal tisztábban ki fog a helyzet alakulni s akkor nemcsak azt írhatjuk meg, hogy melyik vasut mentén lesz munka általában, hanem a nagyobb szerződések is ismertetni tudjuk s megírhatjuk majd, hogy hozzávetőleg melyik telepen milyen lesz a munka.

A szenátus szénbizottsága előtt még folynak a kihallgatások és a tárgyalások s aki mulatni akar, vagy aki bosszankodni akar, az megtalálja, amit keres ezeken a kihallgatási cirkuszokon.

Most például a múlt héten West Virginiával foglalkoztak. West Virginia szenátora, Goff, aki ujabban elnökségről merészel álmodozni, azt állította a bizottság előtt, hogy a Virginiák a leghabababb és legamerikaiabb államai az Egyesült Államoknak.

Azt állította, hogy a két Virginiában boldog a bányatulajdonos és boldog a bányász, mert a bányatulajdonos állami ellenőrzés nélkül mehet csodálkozott ezekben a megjegyzésekhez és leszögezték, hogy Logan vidékén a leghabababb és a leghabababb a szénbányász.

Hogy ott nem kell "félteni" a szervezettől, hogy ott nem akadályozzák meg a bolshevik, hogy éjjel-nappal ne dolgozhassanak az emberek s hogy ott mintá-élet van a széniparban.

És közben ott ül Lewis, a szervezet elnöke és ott ül az egész vezérkara, de a szájukat ki nem nyitják. Ezeket a szemtelen és buta állításokat meg nem cáfolják.

És persze, a szervezeten bányászok nem mehetnek a szenátus elé, hogy meghazudtolják a nagy töké.

A szenátus előtt és a szenátorok előtt a bányászokat a szervezet vezetői képviselik, akár tartozik a bányász a szervezethez, akár nem tartozik.

De még ha lehetne, akkor sem tanuskodhatnék a szenátus bizottsága előtt teszem azt, egy logani bányász. Mert hiszen a hazatérése után huszon-négy órával az a bányász vagy nem élne, vagy azt kívánná, hogy bár ne élne.

Igy mulatnak a kihallgatások a bányáruak és a munkáscárok s a szenátorok rajta vannak, hogy valamiféle megoldást találjanak az iparnak.

Azt már nem lehet remélni, hogy még ebben az évben hasznát látja szénipar a vizsgálatnak.

Kevés az idő ahhoz, hogy alapos és gyökeres változást hozzanak létre a szénüzletben, anélkül pedig lehetetlen megoldani a munkás sorsát.

A munkás ezidőszent voltaképpen osztályosa a tőkésnek, mert mindkettőt vézik öt év óta. S mindkettőt megszarolja a közönség, a fogyasztó.

A szenátorok átlátják ezt és eszükben sincs, hogy a bányászokon igyekezzenek segíteni, a bányatársaság rovására. Mert belátják, hogy ez lehetetlen.

Segíteni akarnak az ipar sorsán, segíteni hajlandók a bányatulajdonoson, ha az viszont tud és akar a bányászásn segíteni.

Hajlandók megengedni, hogy a szénipar szervezkedjék.

Hajlandók a hírhedt Sherman törvényt felfüggeszteni, a szénipart illetőleg s megengedni, hogy a szénbányák közösen állapítsák meg a szén árát.

Tudvalevőleg ez beleütközik a Sherman törvénybe s ez volt öt év óta az akadályja annak, hogy a szénipar meggyógyuljon.

Még tovább is mennek. Nemcsak arra adnak engedélyt, hogy a bányatársaságok közösen szabják meg a szén árát, de azt is meg akarják engedni, hogy együtt adják el a szénüket. Vagy esetleg azt is, hogy egyes kerületek bányái egyesüljenek egy vállalatba, sőt, hogy több kerület nagyobb vállalatát trustba gyűjtse.

Természetesen csak abban az esetben lehet ilyenmiről, ha az ország nyugodt lesz a bányászokat illetőleg.

Ha megnyugtató a szénipar a kongresszust, hogy az így keletkező széntrustok nem fognak visszaadni a hatalmukat és nem gázolják még jobban le a munkást.

Gondoskodni fognak hát állami, illetőleg szövetségi felügyeletről s talán szerveznek egy szénbizottságot, a vasutak érdekében és ellenőrzésére szervezett Államközi Kereskedelmi Bizottság mintájára.

Ez a bizottság aztán gondoskodni róla, hogy a szén árát ne emeljék tulságosra, hogy a rendes üzleti hasznos bizottság a bányáknak, de gondoskodni arról is, hogy a bányásznak is meg legyen a munkadíja.

Mindezt szinte lehetetlen elvégezni még a nyáron. Két hónap mulva véget ér a kongresszus ülészaka és politikával, meg választásokkal lesz az ország elfoglalva.

A szén alatt azonban ja-

(Folytatás az 5-ik oldalon)

ÁPRILIS 26-IKI SZÁMUNKBAN

kezdjük meg

A PATAK TITKA

című gyönyörű óhazai mesének közlését

SZENTIMREI MÁRTHA

irta a MAGYAR Bányászlap olvasói részére ezt a gyönyörű regényt, melynek alakjait az igazi életből vette. Hisszük, hogy olvasóink ezt a regényt épp oly szeretettel fogadják, mint az előzőeket.

Ha még szomszédjának nem járna lapunk, figyelmeztesse, hogy fizessen arra most elő, amikor a gyönyörű regény közlését megkezdjük, hogy elejétől olvashassa azt :-:

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

ÖTVÖS ZSUZSI

Írta: BOHÉM ENDRE

(Folytatás)

— Uramisten. Hogy tud akkor még a lábán állni. Jobb lesz, ha itt marad. Ilyen állapotban ugysem lehet dolgozni. Meg valami baj éri vagy az uton, vagy azok között az ördögös villany masinák közt.

— Nem kell engem félteni. Vigyáz rám az itál. Okosabb vagyok én ittás állapotban, mint sok józan ember.

Nem lehet Vidort visszatartani. Lát-szik a sötét szoba ablakán keresztül, amint a lámpája fénye veszedelmes hajlásokkal imbolyog lefelé a hegyoldalban.

Azután hosszabb csend következik. A sötétségben egy-két lépést, forró lélegzést lehet csak hallani és egyenletes, mely lélegzést, mint mikor valaki alszik.

Senki sem tudja, mennyi idő telik el, hány párc, hány óra, míg egyszer csak hirtelen felgyul a villany.

Pislognak a hirtelen erős fénytől.

Különös látvány tárul az ember szemé elé.

Zsuzsi Gyurka ölében ül, karjai a fiu vállára fonódva, ajkai összeérve. Ijedten rebbennek szét a világosságra. Gyuri arca tele van Zsuzsi ajkfestékeinek a lenyomatával.

Mrs. Ötvös a nagy német fiuhoz van dölve.

Még szerencse, hogy Ötvös mindebből nem lát semmit, mert elterülve a karácsonyfa alatt, mely álomba van szenderülve. Időnként jó brümmögést bele is horkol az éjszakába.

Később jár az idő. Gyuri megnézi az óráját és ijedten szalad el, még arra sem marad ideje, hogy bocsánatot kérjen. Valamit hebeg, hogy majd másnap eljön és elmagyarázza. Zsuzsi meg van bántva és faggatja a többi fiut, akik egyébként szintén készülődnek, hogy mi ennek az oka:

— Bizonyára dolgozni kell neki kezdeni — mondja Larry.

— Igaz, — helyesli a német fiu is — csak éjfélig kapott ma szabadságot.

— Dolgozni menni éjfélkor? Hát mit csinál?

— Nightwatchman! — mondja ki a szentenciát Anti, a német fiu. — A legjobb dzsáb a plézen.

— Nightwatchman? — ismétli Zsuzsi és megtántorodik.

— Nightwatchman? — mondja Mrs. Ötvös is és ő is egyszerre igen furesán érzi magát.

— Azelett ladolt ő is, de nagyon ügyes fiu, hát megtette a szuper night-

watchman-nek, hogy dolgozhasson éjszaka. Benn van az irodán, ott fur-farag, olvas egész éjszaka. Csak minden órában egyszer kell neki körülmenni és puncsolni az óráját. De amilyen ügyes az órákkal, hát nem lehetetlen, hogy azt is ki tudja nyitni és ő maga lyukasztja bele a puncsokat. Mert hamis egy fiu, meg kell adni.

Varga Jósának ez az előadása egész megrendíti Mrs. Ötvöst. Egy közönséges bányászfiu vesztett el huszonöt dollárt, amit ajándéka ránt és azokra készült olyan fáradtságos nagy vacsorával. És egy bányászfiu ölegette, csókolgatta az ő lányát egész este. Mert ha nem is szót nem is mutatta, tudta ő nagyon jól, hogy mi történik a másik szobában.

Amikor elmentek a fiuk, elkeseredetten omlottak egymás karjaiba anya és leánya. Szegyletek nagyon, hogy így becsapódtak és habár kellemesen, vidáman telt el az este, ez a dolog egyszerre elrontotta az egésznek az emléket.

— Csak azt mondd Zsuzsi lelkem, hogy szerelmes lettél vele? Komolyan?

— Ne aggódjón édesanyám, nem megy az olyan könnyen? És ha még úgy szerelmes lettem volna belé, akkor is kiábrándított volna az a tudat, hogy night-watchman.

Tenger megvetés van Zsuzsi hangjában, mikor kimondja ezt a szót: "Night-watchman", pedig csak annyit jelent az, hogy éjjeli őr. Rendes, becsületes, sőt néha elég veszedelmes foglalkozás ez, a mit elég tisztességesen fizetnek.

Nagy nehezen felköltik Ötvöst és elpanaszolják neki a nagy bajukat. Ő nem látja olyan veszedelmesnek a helyzetet.

— Istenem, hát nightwatchman. Én még annyi sem voltam, amikor megismerkedtünk. Csak napszám.

— Jaj, neked sincs jobb dolgod — sipitozott Ötvös — mint folyton a mi szegénytelen multunkat emlegeted.

— De biz abban nincs semmi szégyenletes. Becsületesen megdolgoztam én akkor is.

Nyugovóra tértek. Ötvös könnyen és hamar elaludt, de Ötvös és Zsuzsi csak hánykolódtak álmatlanul az ágyon. Az Isten, a bányások igazságszolgáltató Istene meglakoltatta mindkettőjüket nagy-ravagysúkkert. Okulhatnak ezen a leckén és a jövőben értéke szerint mérnek az embert, nem pedig a munkája, meg a rokonsága révén. Különösen itt, Amerikában, ahol az ország törvényei szerint minden ember egyenlő. És egy bányászból még

elnök is lehet. Sőt lett is elnök egy munkásemberről, aki pedig a bányászati alantassabb munkát végzett, olyat, amihez kevesebb hozzáértés kell, Lincoln volt. És ő a legnagyobb szívű, legnagyobb elnöke, aki csak eddig volt ennek az országnak, az egész világ tudja, hogy az ő megértő szívének köszönheti ez az ország, hogy most egyike a világ első nemzetének.

Nemsokára felhallatszik a fuvoleszó Zsuzsi ablaka alatt. Valaki szépen, érzéssel játsza a gyönyörű magyar nótát, hogy:

"Csak egy kis lány van a világon..."

Fejős Gyurka ez, aki megkockázta a munkáját és puncsolás közben ideszókött az Ötvös házhoz, hogy még egyszer kifejezze a szíve érzelmeit. Arra számított titokban, hogy szokás szerint talán majd ablakot nyit Zsuzsi és megmondhatja neki, hogy azért kellett olyan hirtelen elszöknie, mert az öreg Varró bácsi vállalta, hogy éjfélig helytáll érte, de viszont akkor ő is haza akart már menni, mert ő játssza a Santa Claustr az unokái előtt, akiket ebbe az időben fölkeltenek az ajándékok átadása végett.

De Zsuzsi nem mutatkozik. Pedig hallja jól, a szép muzsikát, a szerelmes dallamok a szívet cirógatják. Van benne egy kis érzés, hogy legalább világot kellene gyujtani, hogy azzal mutassa a fiúnak, hogy hallja és közzöni az éjjeli zenét. De a gögössége mégis felül kerekedik benne. Akármilyen okos is, jó is, kedves is Gyurka, mégis csak egyszerű munkás parasztszülők gyermeke és ő ilyen nem lehet jóba. Annál már sokkal különbnek tartja magát.

Szegény Gyurka már harmadszor tart ott, hogy

"A jó Isten de nagyon szeret, Hogy én nekem adott tégedet"

Már a szomszédok is figyelmesek lesznek a szép fuvoleszóra és mégis semmi jel nem mutatja, hogy az, akinek szól, hallja, tudomást vesz róla. Gyurkának rossz sejtelmek vannak, de nem ad még fel a reményvel.

Ötvösnek felébred és beszalad a lánya szobájába.

— Valaki muzsikál az ablakod alatt.

— A Gyurka. Éjjeli zenézik.

— Éjjeli zenézik a fiatal ur! Aki azt hazudta, hogy az officin dolgozik. No, majd megtanítom én.

— Azt nem lehet mondani, hogy hazudta, mert ő nem mondott semmit, csak én gondoltam, mert olyan jól beszélt és olyan jól nézett ki.

— Csak vedd pártfogásodba te is, mint az apád.

— Nem védem én. Láthatja édesanyám, hogy nem felelek a muzsikájára.

— Még csak az kellene! Majd felelek én.

— Ne bántsa, édesanyám. Jaj, ne tegye ezt a szegényt.

— Engem ne leckéztess. Az ilyen to-lakodónak be kell tönni a száját. Nehogy még másszor is eszébe jusson idejönni hozzánk.

Kinyílik az ablak. Gyurka elkapja a szájától a furulyát és örömteli hangon szól:

— Drága Zsuzsika, de megvó...

De már a többi nem mondhatta, mert valami rossz szagu lével úgy onkolta bontotta valaki, hogy torkán forrt a többi szó.

Ott állott szegény fiu, aki még egy rövid másfél órával ezelőtt a menyország minden boldogságát élvezte ebben a házban, megszenyítve, undok szennylével leöntve. És nem tudja megérteni, miért ez az ellenséges viselkedés, ez a megalázás. Hiszen ha haragszunk rá, amiért hirtelen elszaladt, az még semmiképpen sem volna ok arra, hogy így megszegényítsék, így meggyalázzák.

Letörli az arcáról a szennyét, amihez könnyei keverednek és visszakullog az irodába. Ott reggelig szarítja magát a gázkályha mellett, mert még csak haza sem mehet a ruháját kicserélni, mert olyan, mint egy katona, aki szolgálatban van. Nem hagyhatja ott a posztját.

Reggel felé jönnek hozzá a pajtásai, akik sorra kíváncskodnak minden házban boldog karácsonyt azóta és ennélfogva alig állnak a lábukon.

Az asztalra borulva találják Gyurkát, keserves zokogásban.

Ünfeláldozó, összetartó jó barátok. Su lyos ok lehet az, ami egy férfit annyira megrendíthet, hogy sír. Egyszerre kijózanodnak és körülöngölgik Gyurkát. Az elmeséli nekik az éjszaka szegényét.

A fiuk nem tudják mire vélni a dolgot. Vigasztalják, hogy talán az Ötvösök nem is maradtak otthon, talán ők is eltátoztak más családokhoz ünnepelni, talán csak valaki ott volt náluk és gonosz tréfát csinált Gyurkával. Mert az lehetetlen, hogy ilyen jó népek, mint az Ötvösök, ilyen förtelmes dologra vetemedtek volna.

Ebben megnyugszik Gyurka és hazamegy kidobni, elégetni azt a rossz emlékü új ruhát és kialudni magát. Majd délután ellátogat Ötvösökhez és megtudja, mi van

a dologban.

Ötvösnek másnap paprikás hangulatban van. A hiábavaló főzés, a huszonöt-dolláros becsapás, a fiukban való keserves csalódás mind egyszerre jönnek ki benne. Nem tud reggel aludni, tehát nem engedi az urát sem, azt is kizavarja korán reggel az ágyból, pedig szegény istenadának olyan jól esne a pihenés. Olyan korán kell neki kelnie hétköznapiakon és olyan szédülés a feje az ivás után ma reggel, de az asszony könyörtelen.

Ilyen dühös állapotban pirit rá az urára, hogy nem ügyel eléggé, hogy mi történik itthon és ennek következtében most is huszonöt dollár kárunk van. És még neki áll feljebb ahogy leadja az ál-gróffal való esetet, aki úgy jött hozzá, mintha az ura küldte volna.

Persze, hiába mentegetőzik a szegény ember, hogy ő arról nem tehet, hogy az a család mit mondott. Hiszen mondhatta volna azt is, hogy nem ő, hanem az öregapja küldte és mi lett volna akkor. Annak is beült volna az asszony. No, azt most nem szidhatná össze, mert a jó öreg már vagy harminc éve halott.

A vita mindig magasebb hangokba csapott át és az eredmény az lett, hogy csendnek okáért Ötvös megadja az asszonynak a huszonöt dollárt és bocsánatot kér tőle, amiért az ál-gróf becsapta.

Ezután még egy rövid másik vita következett, hogy tudta-e Ötvös, hogy a tegnap esti fiuk bányások voltak? Hát hogyan tudta volna, mikor majdnem mindegyikkel találkoztott már a pedánál is, lenn a bányában is.

No, erre aztán lett egy újabb patáli. Hogyha tudta, akkor miért nem szólt mind járt?

Ötvös nem látja be, hogy miért kellett volna szólnia, hiszen ha ők meghívták, bizonyára tudták, hogy kit hívnak meg és különben is mi van abban. Ő egyébként nagyon örült és azt hitte, hogy vege észretettek és belátták, hogy ki a hozzájuk való ember és azért hívták ezeket a derék bányászfiukat.

Ötvösnek éppen mély lélegzetet vesz, hogy kiengedjen egy cifrát, amiből meg is indult ennyi, hogy:

— Az a menyörgős istenyila, meg az az ezerhármás menykü...

Eppen a fene kívánásának a körülírása következett volna, amikor kopogtak az ajtón.

— Come in!
(Folytatása következik)

EGERBEN TILOS A KOLDULÁS

(Folytatás a 2-ik oldalról)

sét, hogy egy pár koldus még mindig kéreget és ők nem tudtak elzárkózni a könyöradomány adásától. A rendőrség erre a legszigorúbban ellenőrző a koldulást és minden koldust, akit tetten érnek, irgalom nélkül elzárják.

P. Siposs Lénárt ferencrendi atya beszámolt Vass József népjóléti miniszternek a szegénygondozás terén elért eddigi eredményekről, mire a miniszter kijelentette, hogy ő már öt éve foglalkozik a szegénygondozás kérdésének megoldásával. A megoldásnak ezt a módját szinte a fejéből vették ki s abban az esetben pedig, ha az egri rendszer huzá-

mosabb időn át beválik, ezen az alapon országosan fogja rendezni a szegényügyet.

A szegényügy országos rendezése sikerrel is fog járni, ha minden városban akad egy önzetlen vallási intézmény, az alamiznaváltságot begyűjtő jótékony hölgyek csoportja és a feladata magasztaló álló városi tanács és rendőrség. Ezek nélkül a szegénygondozó intézmények adminisztratív költsé-

gi felemészti az adományokat, bürokratikus intézkedések pedig lélek nélkül, akadozóvá és lassúvá tennék a szegénygondozást.

(Nemzeti Újság)

LEWIS LEMONDÁSÁT KÖVETELIK A BÁNYÁSZOK

A második kerület szervezett bányászai Creosonban, Pa. a napokban általános gyűlést tartottak, melyen energikusan követelték, hogy Lewis azonnal hagyja ott a szervezet elnöki székét, melyre méltatlanul mutatkozott.

A gyűlésnek képviselve volt az ötödik kerület is, valamint négy ohioi lokál is. A hangulat nagyon elkeseredett volt az első perctől kezdve és az összes delegátusok úgy nyilatkoztak, hogy Lewisal az élükön lehetetlen megnyerni a sztrájkot, hiszen Lewis szemmel láthatólag a bányaurak szekerét tolja.

A gyűlés rendkívül éles hangon elítélte a külön szerződéseket, melyek csak arra bizonyultak jónak, hogy a bányaurakon segítsenek, amikor azok szűkségben vannak.

Hatalmas felháborodást keltett a gyűlés delegátusai között Lewis illinois-i paktumáról nyilvánosságra került hír, a amely tisztára azt látszik bizonyítani, hogy Lewis nem a bányászok embere többé.

Hogy ez a vád nem pusztá-

vád, hanem tényeken alapszik, misem bizonyítja jobban, mint a Lowber Gas Coal Company elnökének, Templeton Smithnek kijelentése, mely szerint Lewis nagyszerű tanúnak bizonyult a bányabárok számára.

Számadatakkal bizonyította be, hogy a bányatársaságok képtelenek megfizetni a bányások követeléseit, a jacksonville szerződésben lefektetett munkabéreket.

Nem csodálható aztán, hogy a Lewis elleni elkeseredés egyre nő a szervezett bányászok között.

KORMÁNYZÓ A SZTRÁJKTÖRÖK PÁRTJÁN

Nemrégiben megemlékeztünk arról a petícióról, amit Crabapple sztrájktrörői Ohio állam kormányzójához, Donaheyhez intéztek, melyben védelmet — kizárólag — kértek a kormányzótól, mert a sztrájkolók állítólag nem hagyják őket dolgozni. Rámutattunk arra a gyalázatos vádra is, mely szerint csakis bevándoroltak azok, akik erőszakoskodnak velük.

Most aztán a kormányzó ur választott a szkebeknek. Biztosította őket, hogy együtt érez velük és minden tőle telhetőt meg fog tenni, hogy védelemben részesítse őket. Ki fogja küldeni védelmükre a National Guardot és így az állam pénzén, az adófizetők filléréin nyújt segítséget a szkeb-bánya-

nak és a sztrájktröröknek.

A bányát egyébként egy bírói tiltó parancs is védelmezi, úgy, hogy most már teljes bizonyossággal érzi magát a clevelandi Warner cég, a bánya tulajdonosa.

Szóval Ohio állam kitünő kormányzója megint csak kimutatta a foga fehérét. Nyilván odaállt a szkebek oldalára, akik olyan aljas módon megtámadták a bevándoroltakat. A kormányzó ur azonosította magát ezzel a támogatással és ez az, amit Ohio bányászainak észben kell tartaniok.

Lesz még alkalom rá, hogy ezt a kis szívességet visszajelentjük a kormányzó urnak. Fog még a kormányzó is rimánkodni nekik, mikor arról lesz szó, hogy szavazataikat reá adják a bányászok. A sztrájkoló bányászok, a bevándorlott bányászok.

LETARTÓZTATOTT BÁNYÁSZVEZÉR

Powers Hapgodot, a progresszív bányászok vezérét, valamint feleségét és egy John Licati nevű pittstoni bányászt a pennsylvaniai állami rendőrség letartóztatta, amiért szólásszabadságot mérték követelni Pittstonban, Pa. a bányászvezér négy teljes napig volt a börtönben, míg sikerült megszereznie a kiszabott baill,

ami 5000 dollárt tett ki fejében. A szabadon bocsátás tulajdonképpen a Habeas Corpus eljárás útján sikerült. A védelmet Robert W. Dunn, az American Civil Liberties Union nevében vezette.

Hapgod letartóztatása tulajdonképpen annak a ténynek folyománya volt, hogy a pittstoni polgármester betiltott egy csomó hirdett gyűlést. A gyűléseket fogvalevő bányászok érdekében óhajtották a vezetők megtartani, hogy azok védelmét szervezzék és védelmükre pénzt gyűjtsenek. Ezen fogvalevő bányászok között volt Sam Benito is, a 6. lokál elnöke, valamint Moleksi és Mendola nevű bányászok, a kiket azzal vádolnak, hogy megölték Agatit, Cappellini egyik testvérét.

A gyűlések megtartása nem tetszett a polgármester urnak és betiltotta azokat. Mikor Hapgodok aztán tiltakoztak ez-

ellen az önkény ellen és a szólásszabadságra hivatkozva mégis megkísérelték a gyűlések megtartását, következett a letartóztatás.

Az egész kerületben roppant nagy az elkeseredés a bányászok között ezen újabb erőszakoskodás következtében és követelik mindazon vezérek lemondását, akikről azt hiszik, hogy Hapgodok elnémitásában részüket volt. A Glen Alden-i bizottság például, mely 20 bányászt képvisel, határozati javaslatot fogadott el, melyben követelik Cappellini azonnali eltávolítását a szervezett éléről.

HA EGYLETÉNEK

meghívóra, levélpapírra, horritékre, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelű nyomtatványokra volna szükség, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

Veszély!
A mell hűlésének első jeleire dörzsölje be erősen
DR. RICHTER'S
Horgony Védjégu
PAIN-EXPELLER-T
Védjégu, B. U. S.
Pat. Off.
Legyen biztos, hogy a HORGONY védjégu a csomagon legyen.
35c és 70c a gyógyszerárakban vagy írjon egyenesen a laboratóriumba.
F. A. D. RICHTER & CO.,
Berry & So. 5th St.,
Brooklyn, N. Y.

MAGYARORSZÁGBA
vagy onnan ide Hamburgon át.
Köszöndvél hajónkon:
NEW YORK, ALBERT HALLIN,
HAMBURG, DEUTSCHLAND,
RESOLUTE, RELANCE,
CLEVELAND,
WESTPHALIA, THURINGIA
Kiváló elhelyezés és ellátás minden osztályban
SZEMÉLYESEN VEZTETET
EUROPÁI KIRANULÁSOK
\$192.50
NEW YORKBÓL
BUDAPESTRE és
VISSZA (Modern 3. osztályon)
Külön U. S. Revenue Tax
HAJÓINDULÁS RETENKENT.
Pénzküldési rendszerünk olcsó, gyors és biztos
Visszatérítési engedélyért és más információkért forduljon bármely ügyünkönkhöz, vagy
Hamburg-American Line
United American Lines, Inc.
General Agents
28 BROADWAY, NEW YORK

HA Ön kellemes ízű, egészséges hűsítő italt akar inni, követelje mindenütt a
CHERO COLA
CHERRY BLOSSOM
ORANGE vagy PEACHES
hűsítőket
BLATZ és WIDEMAN SÖRÖK KIVÁLÓ ÍZÜEK!
SANITARY BOTTLING CO.
WILLIAMSON, W. VA.

Miért nem lehet egyesülni?

A Szövetség központi tisztikarának határozata

A Rákóczi Egylettel való és most folyó egyesítési ügyet nem a Szövetség tisztikara kezdeményezte és szorgalmazta. Aki azt állítja, nem mond igazat.

A múlt Rákóczi konvenció kinevezett egy egyesítő bizottságot és annak elnöke, Lakatos László hívta össze a gyűléseket, azokon ő elnököl és minden dolog az ő kezébe szaladt össze. — Azt hisszük, hogy mindent jóhiszeműleg csinált és a töle telhető legjobbat tette.

Ezt szükségesnek tartottuk leszögezni azok részére, akiket egyes Rákóczi tisztviselők félrevezettek és úgy tüntették fel a dolgot, mintha a Szövetség tisztikara erőszakolná az egyesülést.

Kijelentjük, hogy soha, egy eggyellett összeköttetésben sem erőszakoltuk, de jóhiszeműleg, becsületes szándékkal és a jövőre való számítással mindig mellette voltunk, vagyunk és leszünk a jövőben is.

Aki ennek ellenkezőjét állítja, az tudatosan nem mond igazat és egyéni érdekből magyarázza másként a dolgot s ellenzi az egyesülést.

Kijelentjük továbbá, hogy a saját maga megmentése szempontjából a Szövetségnek ma éppen úgy nincsen szüksége másra való egyesülésre, mint bármelyik nagy magyar egyület nek nincs. Hiszen az utóbbi években mindegyik nagy egyület a törvénynek megfelelő jó helyzetbe hozta magát.

Aki ennek ellenkezőjét állítja és kürtöli világgá, — valamint kürtölteti felelősség nélküli valakikkel, — az haszonlatlan sarlatán, mert egyéni érdekből, hivatalának és fizetésének megtartása miatt rugkapál az egyesülés ellen.

A legutolsó tárgyalás is az egyesítő bizottsági elnök összehívására történt a Rákóczi irodában, melyen a Szövetség részéről hat, a Rákóczi Egylet részéről kilenc tisztviselő volt jelen.

Nagymérvű szemtelenség tehát azt állítani, hogy a Szövetség tisztviselői terrorizálták a Rákóczi tisztviselőket. Ha mindnyájan azt állítanák is, szemükbe mondanánk, hogy ha tudnak.

Egyik részről sem történt erőszakoskodás. A tárgyalások az asztalon fekvő adatok alapján történtek. A nyilatkozat aláírása a tárgy kimerülése után, elnöki felszólításra történt s előbb a Rákóczi, azután a Szövetség tisztviselői írták alá.

A Szövetség titkára csak a Rákóczi tisztviselők által megkivánt adatokat szolgáltatva — melyek most is a Rákóczi tisztviselőknél vannak s perfid módon most azokból köpködnének vissza — s a számadásokat pedig a Rákóczi titkár és az ő segédei csinálták. Ne tételezzék tehát fel a Rákóczi tagságot, hogy mi megtévesztették őket a számításokkal.

Avagy ugyanazon tisztviselők még a saját tisztviselő társukat is meghazudtolják?

Azzal az érzéssel távoztunk a gyűlésről, hogy végre megvan az egyetértés és megkezdődik az a folyamat, melynek során végre mégis csak egyesülnek előbb az egyület, később talán az egész amerikai magyarság.

Ámde mi történt?

A sötétben bujkáló már a megegyezést követő este megkezdtek alatomos patkány-munkájukat s megnyitották a zsálpot, melyen összes szennyüket rászabadították az egész magyarság által lelkesen fogadott eszmére.

Kundráth István pénztárnok — állítólag — azt a kijelentést

tette, hogy inkább a keze törtött volna el, mintsem hogy a nyilatkozatot aláírta. Miért? Hiszen az ő kívánságára történtek a számítások! Azt követelte, hogy fehéren feketét akar látni. Elég lett neki téve.

Milyen tisztviselő az, aki előbb elfogad és aláír egy olyan nyilatkozatot, mely az állítólagos érdekét kívánja szolgálni, — azután pedig ráeszmélve, hogy az az ő egyéni hátrányára lehet, nyomban elkezd ellene agitálni? Hol van itt az őszinteség, a szavahihetőség és a megbízhatóság?

Azután jön egy csodálatos dolog. A Rákóczi Szemle közli a hivatalos nyilatkozatot, ahogyan az közösen el lett határozva. Ugyanazon számban egy állítólag vidéki tagtól, aki a "Rákóczi Egylet Egy Régebbi Tagja" név mögé bujlik, máris ledorongolja a még meg se jelent nyilatkozatban foglaltakat.

Tisztelettel kérdezzük Vasas Józsefet, mint a Rákóczi Szemle szerkesztőjét, milyen esztétikai alapon közölt le egy névtelen cikket ilyen nagy horderejű ügyben? Ne vágja ki magát azzal, hogy a cikket egy "Kovács János, R. F. D. 16. Fairfield, Conn." nevű és című tag küldte be.

Minket ilyen gyatra trükkkel nem lehet falhoz állítani. Megdönhetetlen bizonyítékunk van rá, hogy az a tag azon a címen nem létezik. Hiszen a levelet is Bridgeporton adták postára.

Ellenben mi azt hisszük, a bizonyítékok arra mutatnak, hogy azt a cikket Troll Vince segédtitkár írta és Vasas ur igazította ki benne a szöhibákat. Mire való ez az alatomos vakondok-munka?

Mi arra kértük a Rákóczi tisztviselőket, hogy mondják meg, őszintén, egyenesen és kérés nélkül mondják meg: hivat-e az egyesülésnek, vagy nem? Kijelentették, hogy ha nem hivat, nem látják jónak és nem akarják, mi bekével fogunk távozni és dolgozunk tovább is egymás mellett.

Hol itt az őszinteség, az egyenesesség és becsületes gondolkodás? Így csak ideig-óráig tudják az orránál fogva vezetni a tagságot, minket pedig már egyáltalán nem.

Ismét előtérbe nyomakodik Kundráth ur és a neve felett azt írta, hogy Walkó János egész nap az ő fizetésén nyargalt. Nem igaz, mert Walkó arról csak egyszer szölt, amikor éppen őszinteségre kérte a Rákóczi tisztviselőket. Példának hozta fel, hogy Kundráth ur addig, amíg nem volt fizetés tisztviselő, agitáló hivat-e az egyesülésnek, most pedig — egy 18-as bizottsági tag kijelentése szerint — nem hivat, mert hat száz dollár fizetést kap, ami négy évre van biztosítva, tehát a 2400 dollár biztonságát nem szívesen veszélyezteti.

Mi azt hisszük, hogy annak a Rákóczi 13-as bizottsági tagnak nagyon igaz volt, mert az az akadékoskodás, amiket Kundráth ur az egyesülés ellen felhoz, nem más, mint üres handa-banda, ellenben a 2400 dollár talált pénzt kocorára tenni, az már nyomós ok!

Majd jön Troll Vince s vérszemet kapva, már a saját neve felett ír. Troll Vince-féle okfejtéssel bizonyítja, hogy ne legyen egyesülés, mert a Szövetségnek sok az öreg tagja és az öreg tagok meghalnak. Ez igaz és nem tagadjuk, hogy az Egyesülést a Szövetség öreg tagjaira nézve is éppen olyan jónak és célszerűnek látjuk, mint a Rákóczi öreg tagjaira. Miért ne? Ha megöregszik az együleti tag, akkor el kell töle

fordulni?

Mi lesz a Rákóczi tagokkal, ha ott is pont éppen annyi öreg tag lesz, mint most a Szövetségé? Mert ha fiatalon meg nem halmak, ők is meg fognak öregedni. Akkor majd kikergeti őket Troll a többi közül, hogy menjenek legelni? Mi nem akarjuk arra a sorsra juttatni a Szövetség öreg tagjait. Azoknak az ügye éppen úgy a szívünkön fekszik, mint a fiataloké.

Ha nem tudná Troll ur, újra figyelmébe hozzuk, hogy amíg a Rákóczi átlag fiatalabb tagsága havi átlagos 1.89 dollárt fizet be, addig a Szövetségnek átlag idősebb tagsága havi átlagos 2.23 dollárt fizet be. Troll Vince maga is tagja a Szövetségnek. Tagtestvérei kellenének, hogy legyenek a Szövetség öreg tagjai is éppen úgy, mint a fiatal és öreg Rákóczi tagok. Használhatnánk ugyan erősebb jellemzést és meghatározást is, de csak azt mondjuk, hogy ilyen viselkedést bárkitől is inkább el lehetne várni és tűrni, mint éppen pont Troll Vince tagtestvértől.

A többi cikkezőről nem sok mondani való van. Egyik sem oka és elkövetője annak, ami neve felett megjelent. Ha szíjját hasitanának is a hátukból, akkor sem tudnának olyanokat írni. Hiszen Horváth Gábor egyesítő bizottsági tag feltűcsepszor kijelenti cikkében, hogy nem ért a számadásokhoz, de azért ugyanazokat a számadásokat követeli, amiket Kundráth István követel, de a melyekhez Kundráth István maga sem ért.

Legutóbb pedig azt kívánja a Rákóczi tisztikar, hogy egy közösen fogadandó accountant-tal vizsgáltsassuk felül mindkét testületet. Mire való ez? Hiszen a Rákóczi tisztikar most csináltatta meg egy accountanttal az évszám számadását, amiben mi megbizunk, hogy jó számadás és a mi titkári hivatalunk is most csinálta meg ugyanazon számadásokat, melyek éppen olyan tőkletesek és pontosak, mint a Rákóczi és éppen úgy helybenhagyják az Insurance Departmentek, mint a Rákócziét. És amilyen holtbizonyosan tudjuk mi, hogy milyen jó a Rákóczi Egylet, nekik éppen olyan holtbizonyosan kellene tudni, hogy milyen jó a Szövetség. Nem megyünk tehát be a dologba, mert felesleges pénzkidobásnak és csúres-csavarásnak tartjuk ezt is.

De nem akarva azt a látszatot kelteni, hogy ki akarunk bujni a szakértői felülvizsgálás alól, megengedjük a Rákóczi tisztikarnak, hogy az általa fogadandó és fizetendő elősöréndi szaktekintéllyel felülvizsgáltsa a Szövetség állapotát és ügyvitelét. Ha képtelenek másként meg tudni és ha azt hiszik, hogy így megtudják, megtesszük nekik ezt a szívességet.

Azonban kijelentjük, hogy nem kívánunk és nem fogunk velük tovább az egyesítési ügyről tárgyalni. Most éppen tettek és viselkedtek, mint a multban és nem tételezhető fel róluk, hogy a jövőben őszintebbek és egyenesebbek lesznek.

Kétszínűsködtek most is, mint a multban és mindig az egyéni érdekeik, a tisztesség megtartásához, esetleges elvesztéséhez szabták álláspontjukat. Azt a szívességet pedig nem tehetjük meg nekik, amit szintén a felszín alatt terjesztene, hogy egyesüljenek, ha biztosak volnának benne, hogy azután is ők maradnak a testület élén. Ez a tagság joga s a hajlandók is vagyunk aláír-

ni egy rezolúciót, hogy egyesülés esetén azonnal visszavonulunk, egyoldalulag nem tehetjük, de velük igen.

Mi tiszteljük és nagyrabecsüljük magát a Rákóczi Egyletet és elismeréssel adózzunk a tagságnak, mert a fentiek ellenére is bennük rejlik az egyület jósága és haladása, de tisztviselőiből hiányzik az, ami minden más egyület tisztviselőiben megvan és emiatt kellett velük a tárgyalásokat megszakítani. Ezzel befejeztünk vevszük a jelen egyesítési ügyet és ha bizonyos Rákóczi tisztviselők szokásukhoz hiven személyeskedni fognak, csak önmagukhoz lesznek hüek és azal nem törődnek.

Dezso János, elnök.
Zsenyhey József, alelnök.
Walkó János, titkár.
Szöllősy Mór, pénztáros.
Bölcsőházy Ferenc,
Grega Dezso, **Renchy János**, trusteek.

A DÖNTÉST A SZENÁTUS ELHALASZTJA

(Folytatás az 1. oldalról)

nak, ha mindenki nyugodt lehet, hogy több szénstrájkokról és szénhiányról nem lehet szó, a bányászok azután intézzék a társaságokkal a maguk sorsát.

Ő ennél a kivételes hatalomnál egyebet nem kíván sem a bányeipar, sem a bányászok érdekében.

Ő még csak ezelőtt öt hetet látszott felfedezni, amit tud öt év óta minden kis pincsi kutyácska az országban. Hogy t. i. sok a bánya és sok a bányász.

Ugy jelentette ki ezt ezt a megfigyelést egy pár hete, mintha legalább is Columbus tojását fedezte volna fel hamrjában.

Nagyon meglepte, hogy ez a egyszerű és okos felfedezése nem lepett meg egy embert sem az országban. Mergében tehát ő nem akar ezentul semmit a világon felfedezni, ő csak kivételes hatalmat akar, szénstrájk, vagy szénzavargás esetére.

A szenátus radikális ága még valamit akar adni a bányászoknak.

Azt akarják, hogy a szénipar talpra állítsanak kívül, adják meg újra a bányászoknak a sztrájk lehetőségét és szabadságát.

Harding grafter igazságügyminisztere tudniillik az injunction-ok rettetés fegyverével örökre lehetetlenné tette ebben az országban a munkás-strájkot; s különösen a bányászok ellen adnak ki óráról-órára egy-egy új tiltó parancsot, ahol sztrájk van.

A radikális szenátorok szerint nem lehet állami ellenőrzéssel biztosítani a tisztességes munkadíjat, ha a munkásokat megfosztják úgy a sztrájk lehetőségétől, mint a szervezkedés hatalmától.

A Virginiákban már nem is a sztrájkok ellen vannak a tiltó parancsok kiadva a bányászoknak, hanem egyenesen a szervezkedés és a szervezkedés ellen.

Vagyis ott előre kihúzták a munkás kezéből az egyetlen küzdő fegyvert.

A konzervatív szenátorok nem a munkás, hanem a tőke kedvéért akarnak rendet a széniparban, bár nem bánják, ha ezzel rendbe jön a munkás sorsa.

A radikális szenátorok nem a tőkét bánják, hanem a munkás kedvéért akarnak véget vetni a szénanarchiának az országban. Bár nem bánják azt sem, ha ezzel rendbe jön a tőkés sorsa.

Valószínű tehát, hogy megalkudik a két véglet, hogy megegyeznek a szenátusban is, a házban is békeséggel s így a jövő télen meg lesz az eredménye a jelenlegi szenátusi vizsgáltnak.

Mindenképpen azt hiszik, hogy ez az utolsó nehéz éve a

Bővebb részletekért kérdezze ügy-nökét vagy írjon anyanyelvén ide: HUNGARIAN DEPARTMENT

CUNARD LINE

1022 CHESTER AVENUE CLEVELAND, OHIO

NAGY TÁRSASUTAZÁS AZ ÓHAZÁBA

(CHERBOURON ÁT) AZ 52,226 TONNÁS

BERENGARIA

HAJÓN. — INDUL NEW YORKBÓL

KEDDEN, MÁJUS 15-ÉN

VÁGYÓDIK MOST TAVASSZAL VAGY NYÁRON MEGLÁTNI SZÜLŐHAZÁJÁT? MOST VAN ITT AZ IDEJE ELKÉSZÜLNI A RÉGEN VÁGYOTT UTAS-ÉS CSATLAKOZNI HONFITÁRSAINK TÁRSASUTAZÁSÁHOZ, AKIK AZ S. S. BERENGARIÁN UTAZNAK. MR. UKOVICH, NEW YORKI IRODÁNK HIVATALNOKA KISÉRI A TÁRSASUTAZÓKAT DIREKT BUDAPESTRE. Ő BIZTOSÍTJA AZ ÖN KÉNYELMÉT ÉS GONDOT VISEL CSOMAGJAIRA. — CSATLAKOZZÁNK OKVETLENÜL E TÁRSASUTAZÁSHOZ. UTAZZON GOND NÉLKÜL!

Miért sietett át Ford Angliába?

Ford hirtelen átvitrolázott Angliába. Azt mondta az újságíróknak, hogy pihenést keres az óvilágban.

Lehet, hogy így van.

De bizonyos, hogy a szenátus szénbizottsága siettetta az utazását, ha egyáltalán elment volna a bizottság nélkül.

Fordot meg akarta idézni a szénbizottság, hogy beszéljen valamit a munkadíjakról és a szén áráról.

Ford tudvalevőleg magasabb munkadíjat fizet a többi bányá társaságnál. Rajta kívül csak a Steel Trust fizet olyan magas munkadíjat a szervezetlen széniparban.

Tudni kívánták a szenátorok, hogy miért tud Ford sokkal többet fizetni más társaságoknál, és hogy mennyit keresnek hát a többi bányák, amelyekben a munkadíj alacsonyabb, mint a Ford bányákban.

Ezek alól a kérdések alól kivánt kibujni a nagy Henry s azért utazott olyan hirtelen és váratlanul Angliába.

Mert a kérdésekre Ford nem fog szívesen felelni az országban.

Hiszen be kell vallania, hogy vereség, nagy és súlyos, szinte színgyenletes vereség érte a szeniparban.

Fordnak az első bányája Benham környékén volt s ebben a bányában nem ígért és nem csinált nagyszabású újításokat, sem a munkadíjaknál, sem egyebeknél.

A széniparba tulajdonképpen akkor dobták bele a ford-bombát, mikor a Rockefeller-féle Pond Creek bányákat megvették az öreg ural.

Ford különvontatja megjelent a Pond Creek völgyén és az ország lapjai tele voltak a legvadabb hírekkel, reklámokkal, cikkekkel és butaságokkal.

Uj messiást láttak — különösen hozzá nem értő emberek — a nagy Fordban és lesték, vigyázták minden szavát, minden mozdulatát, hogy honnan hull majd a bölcsesség áldása a szeniparra.

Ford természetesen kijelentette, hogy ő most majd megmutatja a szénvilágnak.

Megmutatja első sorban, hogy többet fizet minden más bányánál és mégis többet fog a szénen keresni.

Megmutatja, hogy a telepei nagyszerűek és modernebb lesznek s paradicsom lesz az élet a Ford plézen.

S megmutatja végül, hogy a

széniparban s hogy a jövő tavaszról egy új korszak következik a szénüzletre. Egy új korszak, amely el fog távolítani sok-sok ezer bányászt az iparból, de amely a megmaradó munkásságnak tisztességes életlehetőséget és munkadíjat fog nyújtani a munkáért.

kompanya üzletében félárban fognak a bányászok vásárolni.

Még azonkívül azt is beígérte, hogy ő mérhetetlen nagy összegeket fog a bónából (huzsonöt százalékos hamut tartalmazó silány szénből) kitérselni, amit a többi "tudatlan" coal-operator eldob a bányában és a bánya körül.

Hát a nagyobb munkadíjat tényleg megfizette és megfizeti ma is.

Ezzel szemben valamivel (jó val) több munkát követel a munkástól. A napszámossal minden percet dolgoztatnak, a szénloadernek két kárát tolnak be a plézébe.

Ha megszakad, akkor is egyszerűen kell a két káré szent megloadolni.

A telepen a cigarettázást (munka közben) tiltotta, ellenben a speak-easy talán most több, mint régebben volt s bizony nem lettek angyalok az emberek közül a Ford plézen. Éppen úgy, vagy talán még jobban isznak, mint azelőtt ittak.

A bónát eleinte a saját villanytelepen kezdték elégetni. Rájöttek azonban, hogy ha "dzsuzst" akarnak a drótokba, akkor szénmel kell a tüzet éleszteni a kazánok alatt s csakhamar abbahagyták a bóna-fü-tést.

Azután elvitette River Rougeba a bónát is, hogy ott majd abból gasolint és festéket desztillálnak.

Csakhogy amit Ford egy-két évvel ezelőtt tanult a szénvegyészetben, azt a Samet Solvay belga gyárak már évtizedekkel ezelőtt elfelejtették s ahogy a Solvay nem tudja a bónát értékesíteni, éppen úgy nem tudta azt megtenni a Ford cég sem.

A kompanya üzletben eleinte tényleg olcsón adtak mindent. De csak eleinte.

Az üzlettel átvett árut ki-árusították s nem törődtek, hogy azon veszt-e, nyer-e a társaság. Mikor azonban új árut kellett venni, akkor ki-sült, hogy Ford sem képezhet mindenben kivételt a világon s hogy az ő üzletének éppen olyan drágán kell egy font cukrot, vagy egy zsák lisztet megfizetni, mint más üzletnek.

A nagy hühóval beígért olcsóságból semmi nem lett s bizony ma egész sereg olcsóbb árut vett van a vidéken a Ford Storenál.

A szén eladásánál sem mutatott semmi újat Henry Ford a világnak.

Néhány ezer ton szén rászorakolt az ügynökeire az északnyugati államokban s azoknak jó magas árat kell a szénért adni.

Azonkívül elrendeli azoknak a gyáraknak, amelyekből anyagot vásárol, hogy ennyit, vagy annyiért kell a bányájából a szénét venni s az az ennyi

vagy annyi jóval több a piaci áránál.

A gyáros azonban megfizeti Fordnak a szén rendes árát s annál drágábban adja aztán a saját termékét a Ford gyárnak.

A legtöbb szén a vasútra és a gyára használja el s ott azután mindegy, hogy mennyiért számítja a bánya a szén a vasútnak, meg a gyárnak.

Egyszerűen arról van szó, hogy kevesebbet keresnek a vasuton és a gyáron, mivel a szén drágábban vásárolják és így kevesebbet adót fizetnek a gyárak és a vasut az országban.

Igy birja Ford megtenni, hogy magasabb munkadíjat fizet, mint a többi coal operator s mégsem mutat ki veszteséget a bányája.

Ellenben amíg a munkadíj csak negyven százalékkal magasabb Fordnál, mint a többi bányákban a kerületben, addig a széntermelés nála majdnem száz százalékkal kerül többbe, amit csak a távolról való, hozzá nem értő vezetéssel lehet magyarázni.

Megtehetik gyárban, hogy tökéletesebb felszereléssel, tökéletesebb gépekkel, a taylor-rendszerű lelketen dolgoztatással többet termel egy-egy munkásember.

De nem lehet ezt megtenni minden körülmények közt a bányáknál is és amit meg lehet tenni, az is megtették már és azzal most próbálkoznak olyan emberek, akik okosabbak még Fordnál is. Legalább a szénbányászatban okosabbak.

Az igazság tehát az, hogy Ford nem keres a bányában, hanem évente legalább egy fél-millió dollárt veszít azokon. Mert legkevesebbet ennyivel olcsóbban kapta volna a szénét évek óta a piacon, mint amennyiért azt a saját bányáiban kibányásszák.

Nem akarja Ford nyilvánosan az ország előtt elismerni, hogy nem tudta a széniparban "megmutatni", hogy vereség, nagy és csufos vereség érte a bányászatban s inkább átvitrolázott Angliába.

Ellenben be fogja a szenátus idézni az acéltrust fejt, mert az acéltrust bányáiban ugyanaz a helyzet, ami Fordnál. Talán azzal a különbséggel, hogy ott rendezen, hozzáértéssel és ténylegesen olcsón bányásszák a szén a gyár számára.

Az acéltrust bányáiban is magasabbak a munkadíjak.

Nekik is mindegy, hogy egyik zsebükből a másikba mennyit tesznek, hogy mennyiért "veszik" a szén a bányáktól. Drágán vásárolják a szén és a kocszt s kevesebbet keresnek az acélon. Vagyis kevesebbet fizetnek jövedelmi adóba az Egyesült Államoknak.

Bányaplézeről-bányaplézre

"Szép a katonaelet, de csak nézni" — szokták némelyek mondani, már tudniillik azok, akik átéltek és átélveztek a katonaeletnek mindenféle gyönyöreit.

"A munka nemesít" — hangzik fel itt is, ott is azoknak ajkáról, akiknek hivatásuk a munka dicsősége és magasztalása, de akiknek legfőbb igyekeztük mégis odairányul, hogy a saját becses személyüket a munkától minél távolabb tarthassák.

A katonaelet lehet szép is, meg lehet csunya is. Az mindenestre szép lehet benne, hogy a munkásapák dologkezelő fiainak van hová menekülniök a munka elől; azonban az, hogy ezt a haszontalan, lusta hadsereget a nehezen dolgozó, tisztességes munkásoknak kell eltartaniok, nemcsak hogy csunya, de egyenesen szemtelenség.

A munkával meg úgy vagyunk, akárcsak a tulvilági boldogsággal: oda is azok igyekeznek legkevésbé, akik azt a legjobban hirdetik és üzérkednek vele. A munkát is azok dicsőítik és magasztalják legjobban és állítják róla, hogy az nemesíti az embert, akik a legjobban irtóznak tőle.

Ha a munka annyira nemesíti az embert, mint ahogy azt a jó urak állítják, miért irtóznak hát akkor tőle, miért nem akarnak akkor ezek egyáltalán nemesedni?

Az embernek itt önkéntelenül is eszébe jut a szenátusnál is eszébe a szenátusnál is a bányavidékeken lentjárt vizsgáló bizottságnak azon ki-jelentése, hogy az általuk meglátogatott bányaplézek legközelebb a munkások olyan lakásokban vannak meghúzódva, hogy azoknál a rendes disznóknak is különbnek kellene lenni.

Nesztek munkások. Ebből már csak érthettek. Ezt már csak elhíthettek, hiszen ezt nem holmi istentelen vörös bolshevik, vagy szocialista mondta, hanem a szenátus egyik tagja.

Most már láthatjátok és elhíthettek, hogy a munkanemesítés a ti számotokra a jelenlegi társadalmi rendszerben nem jelent egyebet, mint a disznóhoz, vagy még azoknál is alábbvaló állapotot. Most már megérthettek, hogy miért irtóznak hát attól a felmagasztalt és agyondicsért munkától azok a jó urak.

Hogy a munka a jelenlegi társadalmi rendszerben nemcsak hogy nem nemesíti az embert, de egyenesen lealacsonyítja, azt misem bizonyítja jobban, mint az országszerte megnyilvánuló munkágyűlölet, amelyben a jelenlegi uralgó osztály a munkásságot részesíti.

Hiszen ma egy munkást kevesebbre becsülnék, mint egy igavonó állatot. Ha szétnézünk, azt látjuk, hogy az ország tele van állatvédő egyesületekkel, de a munkásokat irtni kell, akárcsak a nyugaton a vad marhacsordát.

De talán így van ez jól. Talán így is kell ennek lenni. Az egyszerű ember is, amikor ittas állapotban a sárba dől, ahonnan nem volt képes kilábolni, arra a kérdésre, hogy miért fekszik ott, azt felelte, hogy kinek hol tetszik, ott fekszik.

A munkások is maguk választják maguknak ezt az állapotot. Nekik ez tetszik. Nekik eszükbe sem jut ezeken az állapotokon változtatni, hiszen ha változtatni akarnának azon, úgy ez módjukban állna.

En idáig abban a tévhitben éltem, hogy a munkásokat egyedül csakis a tökések nyomják el és mint ilyen nem egyszer bele is haraptam a tökések lábikrájába. Ma már, sajnos, be kell látnom, hogy tévedtem. Ma már kénytelen vagyok a véleményemet megosztani és el kell ismernem, hogy a munkások elnyomtatásához elsősorban és legnagyobb részt maguk a munkások járulnak hozzá és ha csakugyan letörnek, azaz bocsánat, megnesednek, úgy az érem nagyobbik fele mindenestire őket fogja megilletni.

Vegyük csak például a jelenlegi bányász-sztrájkot, nem azt látjuk-e, hogy bányász bányász ellen harcol? Nem azt látjuk-e, hogy union bányász törli le az union bányász sztrájkját? Hát mi értelme van annak, hogy egy csoport union bányász már egy év óta sztrájkol a jobb megélhetés kivívásáért és ugyanekkor egy másik csoport union bányász meg végig vágja a szentet.

Hát nem neveléses és ostoba cselekedet-e ez, amikor egy és ugyanazon szervezetnek a tagjai két különböző célt szolgálnak és mindezek dacára elég szépen megférnek együtt. Ez csakis azoknak lehet helyes, akik a Lewis kétszínű s ostoba politikáját szentírásnak tekintik.

Lewisnak, úgy látszik, van rá gondolja, hogy ennek a szervezetnek a tagjai sohase kezdhesenek egy egységes akciót s ha olykor-olykor kegyeskedik is egy kis sztrájkfélétt engedélyezni, akkor is mindig szigorúan ügyel arra, hogy legyen egy olyan tartaléksereg, amellyel aztán az igazga, rákoncátlan sztrájkoló tagtestvéreket jól hátha lehet szurattatni, mint az a jelenben is történik.

En annak idején kifogásoltam a Lewis újra megválasz-

Bányarobbanások MEGAKADÁLYOZÁSA

Gáz és szénporrobbanások, akár együtt, akár külön fordultak elő, ezer és ezer bányásznak oltották ki az életét az utolsó huszonöt esztendő alatt.

Gáz, hogy a tető, vagy szénzakadás következtében előálló halálos balesetek száma sokkal nagyobb, mint a robbanás áldozatai és bár ugyszólván mindennap előfordulnak, de ritkán történik meg, hogy ilyen szakadás egy vagy két emberéletnél többet követelne egyszerre. Azonkívül az ilyen szerencsétlenségek sokkal kisebb figyelmet keltenek, mint egy-egy robbanás, mely egyszerre sok embert öl meg.

A nagyobb bányarobbanások közé általában azokat a bányász-szerencsétlenségeket számítják, melyek legalább öt emberéletet oltanak ki. Szerencsére az ilyen robbanások nem valami gyakoriak és például puhaszénbányákban a legtöbbször szénporrobbanástól erednek.

Az utolsó huszonöt esztendő alatt évenként átlag nyolc ilyen robbanás fordult elő a puhaszénbányákban. Az áldozatok száma átlagban 252-öt tett ki évenként és 868-tól (1907) 16-ig (1921) hullámzott. Meglehetősen nagy számot ért el az áldozatok listája 1924-ben és 1925-ben, mikor is 444, illetőleg 244 bányász esett a bányarobbanások áldozatává.

A gáz, valamint a gáz és szénpor kombinált robbanása már sokkal gyakrabban fordult elő és az utolsó tíz esztendő alatt évenként 87 bányász életébe került. Ez a szám magában foglalja a pennsylvaniai keményszénbányák-tásat, de el kellett hallgatnom, mert talán még meg is lincseltek volna a Lewis pártiak. Hogyisne, hiszen — amint ők mondták — a szervezet élére Lewis-nál alkalmasabb egyént még keresve sem lehetne találni. Éljen Lewis! és Le a radikálisokkal! volt a jelszó.

Hát amint most látni méltóztatik, Lewisék élnek, még pedig elég jól élnek, de az elboldogított s félvezetett bányászok annál nagyobbakat nyújthatnak.

Eljárhatunk mi a bányák bejáratához este-eggel és pikeletelünk ott éhesen, rongyosan, esőben, sárban, nyerni csak azt nyérjük vele, hogy ország-világ előtt neveltségessé tesszük magunkat.

Hát nem neveléses dolog-e az, amikor mi egyes bányáknál azt a néhány odabolondított, gyakorlatlan s jelentéktelen embert akarjuk mindenáron a munka abbahagyására bírni, akkor a mi szervezetünk tagjainak egy nagy része, a mi tagtársaink a szervezet szerződése értelmében más helyeken vígan dolgoznak és termelik a szentet. Hát mi különbség van a dolgozó és dolgozó bányász közt? Ha ez a néhány jelentéktelen ember itt olyan veszedelmes, hogy a győzelmet veszélyezteti, nem-e százszor és ezerszer veszélyesebbek azok a union bajtársak, akiknek megvan a szenttermeléshez szükséges gyakorlatuk, akik közül egy képes egy nap annyit termelni, mint az itteni gyakorlatlanok közül ötven.

Hát ha ezek sztrájktrörök, nem-e sztrájktrörök azok is, még ha nem Lewis, de maga az atyauristen állította is őket munkába? Olyan dolog biz ez, mint amikor két halálraítelt közül az egyiket a törvényes hóhér, a másikat pedig a felbőszült tömeg húzza fel. Így is, úgy is mindkét elítelt megfullad.

Szakács Imre.
Hastings, Pa.

ban előforduló gázrobbanásokat is, ahol a szénpor tudvaleg nem robbanékony természetű. És ugyancsak bele vannak kalkulálva ebben a számba a helyi természetű robbanások is.

Az ilyen helyi természetű robbanások nagyon sok esetben sokkal vézesebb katasztrófákká válhattak volna, ha a szénpor minősége, vagy a gáz elhelyezkedése nem lett volna olyan, hogy lehetetlenné tette a robbanás terjedését.

Nem szabad szem elől tévesztetni azt a tényt, hogy megfelelő szellőztetés és a robbanás elleni óvintézkedések nélkül a szénkérdés föld alatti, nagy mennyiségben való bányászása ugyszólván lehetetlen dolog volna manapság. Egyszóval a robbanás elleni óvintézkedések a bányászat első főkövetelményei és előbb jönnek számításba a tetőszakadás ellen folytatott óvintézkedésekkel szemben, dacára, hogy ez utóbbiak sokkal több áldozata van.

Az Egyesült Államok Bányahivatalának szilárd meggyőződése az, hogy megfelelő óvintézkedések életbeléptetésével a nagy bányász-szerencsétlenségek feltétlenül elkerülhetők lennének. A "Safety in Coal Mining" című könyvben Geo. S. Rice bányamérnök az alábbiakban foglalja össze a bányarobbanások megakadályozásának praktikus és feltétlenül célvezető módszereit.

Megfelelő szellőztetés életbe léptetése, hogy a gyűlékony gázok szétoszoljanak és a bányából kikerüljenek. Szükséges, hogy megállapítást nyerjen a bányalevegő gáztartalmának mennyisége, hogy az ennek megfelelő szellőztető készülék üzembe állításával a bánya minden részében legyen szellőztetés.

A kőporozás megakadályozása a szénporok lángrobbanását és így a robbanás továbbterjedését.

Megfelelő robbantószerkeztől kalmazása által elkerülhetőké válna a gáz, vagy szénporrobbanások nagy része. Köztudomású dolog és bebizonyított tény, hogy a fekete löporral való lövés számtalan bányarobbanásnak vált okozójává.

Feltétlenül szükséges a bányalevegő gázmennyiségének megállapítása és ennek megfelelő bányász-lámpák alkalmazása, mert nagyon sok esetben a nyitott lámpák, vagy ki-nyitható biztonsági lámpák okozzák a szerencsétlenséget.

A vágó és fúró gépeket, loading gépeket stb. üzembeállításuk előtt megfelelő vizsgá-

latnak kell alávetni, nehogy a meg nem felelő gépezetből kipattanó elektromos szikrák lobbantsák lángra a gázt, vagy szénport.

Az egy helyben álló villamos felszerelést állandó felügyelet alatt tartani, nehogy a legkisebb zavar is előálljon és veszélyt teremtsen esetleges kipattanó szikrák által.

Csakis a kipróbált módszerek szerint szabad a villamos vezetékeket felszerelni, mert hibás szerelés esetén ezek nagyon könnyen felgyújthatják egy a gázt, mint a szénport és így előidézik az emberáldozatot követelő robbanásokat.

A lehetőséghez képest redukálni kell a villanyáram által hajtott motorokat, mert ezek sokszor szerencsétlenséget idéznek elő.

Ezek helyett a sokkal jobban bevált és biztonságosnak bizonyult battery motorok használandók a szállító munkára.

Természetesen a helyi viszonyoknak megfelelően ezen óvintézkedések egyike, vagy másika jobban figyelembe vevendő a többinél, azonban általában véve ezek azok az óvintézkedések, melyek a bányarobbanások és így a tömeges bányászpusztulás lehetőségének kizárását célozzák.

AZ EGYETLEN
amerikai magyar lap a Magyar Bányászlap, mely az Amerikába szakadt magyar bányászok érdekeiért harcol. Eredményesebben segíthetik a magyar bányászokat, ha nagyobb tábor áll mögöttük. Növelje Ön is a táborát.

Az idősök tulságos vagy fájdalmas vizelését megkönnyíti Santal Midy kapszulákban Kapható minden gyógyszerárban

HA EGYLETENK
meghiúro, levélpapírra, borítékra, bál belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelű nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap Nyomdáját.

8 NAP A TENGEREN
Magyarországba vagy onnan ide BREMAN AT A legnagyobb és legyorsabb német hajón, a COLUMBUS-ON vagy e vonal más hajóin. Kizárólag csinos 3. osztályú Stateroomok. Leszállított áru körutazási hajójegyek. Felvilágosításért forduljon a helyi ügynökség, vagy 52 Broadway, New York NORTH GERMAN LLOYD

A Magyar Bányászlap

az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, mely szüntelenül a bevándorolt bányászok igazáért harcol

A Magyar Bányászlap

minden dolgában tanácsot szolgál, minden ügyét díjtalanul elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.

Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy, ha lejárt az előfizetése és ha dolgozik, újítsa meg előfizetését és ha lehet,

SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK

Minél nagyobb a táborunk, annál eredményesebben tudunk harcolni a magyar bányászokért.

A Magyar Bányászlap

előfizetési ára egy évre 2 dollár, Jugosláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszert ki van tiltva a Magyar Bányászlap).

Cim:
Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

HELYEZZE EL

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT BANKUNKBAN
Nálunk nemcsak akkor talál barátságos kiszolgálásra, amikor betétjét helyezi el, hanem akkor is, ha ügyes-bajos dolgában tanácsra van szüksége.

PÉNZT UTALUNK AT az óházába, gyorsan, pontosan HAZAI ÜGYEKET óházai ügyvédünk lelkiismeretesen és olcsón intéz el.

BETÉTJÉRE 3% KAMATOT fizetünk, amit minden félévben írunk be betétkönyvébe.

Ne hízalja azokat, akik percentekben mérik a hazafiságot és ellenségei a bevándoroltaknak, de támogassa saját bajtársait, akik a bank tulajdonosai, azzal, hogy megtakarított pénzét a magyar bányászok bankjában helyezi el. —:

HIMLER ÁLLAMI BANK

HIMLERVILLE, KENTUCKY

HIMLER MÁRTON Elnök. ORDÓDY SÁNDOR Pénztárnok

MEGJELENT

legérdekeesebb, legtanulságosabb magyar könyv

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG TÖRTÉNETE

Írta: KENDE GÉZA

Két kötet
Két dollár
KAPHATÓ

lapunk kiadóhivatalában HIMLERVILLE, KENTUCKY és a szerzőnél, kinek címe: GEZA KENDE 700 Huron Road Cleveland, O.

Szakács Imre.
Hastings, Pa.

KI TUD MA ARROL, hogy az első amerikai magyar 843 évvel ezelőtt 14 pont amerikai földre? Az amerikai magyarság története már 843 éve. Ennek a 843 évnek szenzációs eseményekben gazdag történetét állította össze és írta meg a Szabadság megbízásából Kende Géza. Ez a maradandó becses történelmi munka új, eddig soha meg nem írt eredeti eseményeket és azok szereplőit vizsgálja az amerikai magyarság elő. Kende Géza történelmi kutatása minden részlete pontosan kiterjed és nemcsak a Washington korában szereplő magyaroiról, Kossuth Lajos és az emigráció koráról, valamint a polgárháborúban résztvevő magyar hősről számol be drámai lendületű elbeszélés formájában, de megírja a mai amerikai magyarság küzdelmes életét és minden megőrkítendő értékét eseményét egész a mai napig. Hőzartot példát, a vezetés könyv az amerikai magyarság története, amelyet minden magyarság EL KELL OLVASNI!

Óhazai mesék....

DINA CSODÁLATOS TÖRTÉNETE

Írta: SZENTIMREI MÁRTHA

(Folytatás)

Az ura nagyon megbánta, hogy nem titkolta el bajtársát, mert Dina attól a naptól kezdve ideges lett. Éjjel keveset aludt. Folyton az a gondolat bántotta, hogy miatta szégyen érte a baró nevét. Dédelgethette most már az ura akárhogy — nem nézett rá többé szerelmesen, csak ijedten és kicsanakérőleg. Waldrich grófné is hiába vigasztalta. Az, hogy neki magának nem volt keresztlevele, mindig bántotta s a legutóbbi keletlenlenség egészen rémlátóvá tette.

— Egyszer még dörönbe kerülök, mint család. És érvénytelenítik a házasságunkat. Tulajdonképpen nem is vagyok hites feleség, csak együtt élünk.

Ezt a bántó gondolatot többé senki és semmi se tudta fejéből kiverni. Minthát az igazi Rozina jogosan viselte nevét s nem is akarta, hogy bántódása essék nevelőszüleiére való tekintettel, kérő levelet szándékozott neki írni, hogy megmondja magát báró Donnerburgnének. De ezt a báró nem engedte.

— Hogyne! Hogy az a személy mutogassa!

Dina azután hallgatott, álmatlankodott, lesoványodott és az ura kezdte valami komoly bajtól féltani. Orvost hivatott s aggódva várta a vizsgálat eredményét.

— A bárónéknak pompás szervezete van — hanem idegzetükön kívül megviselt.

— Lehetetlen! Én acé-idegzetűnek ismerem. Láttam volna csak a sebesültek közt mit bírt!

— Az nem bizonyít semmit, sőt mostani ideggyengesége egyenesen akkori erőfeszítésének visszahatása lehet. Nem szabad elhanyagolni. Szórakozzon a báróné. Tessék őt utazni vinni, járjon kellemes társaságba.

(A doktor magában azt gondolta, hogy a bárónéknak talán az a baja, hogy unatkozik az ura mellett, aki apjának is beillene.)

— Elmegyünk Münchenbe, kincsem, ott sok nemes élvezetet találunk a képtárban s más szép látványokban, — kedveskedett a báró Dinának. — Akarod?

— Amint jónak látja — felelte szomorúan Dina. Nem vágyott sehova, csak Pétervárra szeretett volna utazni, hogy felkutassa igazi keresztlevelet. Csak hogy arról álmodni se lehetett, még javában dühöngött a polgárháború Oroszországban.

Csomagoltattak és elutaztak Münchenbe, ahová férje nemcsak a nemes szórakozások kedvéért vitte Dinát. Tudta, hogy ott a volt uralkodó család egyik tagja orvosai gyakorlatot folytat. Nagy a tudása és nagy a híre — vele akarta gyógyíttatni feleségét. Mikor Münchenben közölte Dinával szándékát s ő hevesen vonakodott, sőt sirva fakadt, ami utóbbi időben könnyen ment nála.

— Hagyjanak engem békében mindenféle kellemetlen vizsgálattal! Attól, hogy a térmet a doktor megüti egy kalapáccsal, nem megy ki az eszemből, ami engem bánt!

— Tedd meg az én kedvemért... simogatta, csókolgatta az ura. És bármennyire ellenére volt is, Dina végül engedelmeskedett.

Az orvos-herceghez nem egykönnyen lehetett bejutni és sokáig várakoztak a nagy fényűzéssel berendezett városházában, míg sor került rájuk. Dinát még idegesebbé tette a reá tapadó sok szempár. Az idegsmokkos, reszkető fejű tábornok éppen úgy őt nézte, mint a szivbajos diplomata s a többi megviselt szervezettel szenvedő is mind. Bizonyára azt találgatták, baja lehet egy olyan gyönyörű fiatal nőnek? Dina egész testében remegett, midőn végre előtt nyílt meg a kipárnázott hangfogó ajtó, mely mögött annyi panasz hangzott el. Tanácstalanul nézett az urára, a ki követte.

— Nos, mi a baj, kis báróné? — kérdezte a herceg-doktor s megismogatta jószágos szemével. — Mondja el panaszait.

— Elvesztett az álma, étvágya, életkedve... vigkedélyű volt s most rémlátó. Egész megváltozott! — felelt helyette a báró.

— És mi okozza a bajt? Dinát nagyon meglepte ez a kérdés. Hiszen rendesen a doktor állapítja meg a baj okát. Hallgatott.

— Nekem megmondhatja — biztatta a herceg-orvos. Kiküldjük az urát s akkor... négy szemközt.

— Ne tessék kiküldeni!

— No jó. Ugyáltszik, az urára nincs panasz. Hallom a kiejtésén, hogy nem németországi, hová való?

— Magyarországra.

— És honvágy kinozza?

— Nem.

— Haszontalanság az, amiért bankózik! — vette át a báró a szót. — Inkább elmondom az egészet....

És hirtelen elmondta házasságuk történetét s azt, hogy mennyi galibát okozott Dina életében a hiányzó keresztlevel, melyre már nincs is szüksége. Neveltség az egész, ami megzavarta boldogságukat.

A herceg-doktor nem volt vele egy véleményen.

— Kis báróné — mondta nagyon nyájasan — most már értek mindent, tehát meg se vizsgálom. A maga gyógykezelését nem Münchenben kell elkezdni, hanem Budapesten. A kura első része az lesz, hogy megszabadítom a bárónét a bajt okozó keresztleveletől. Adja át nekem báró a házasságáról szóló összes írásait, azokat én elküldöm a magyar belügyminiszternek, aki személyes ismerősöm. Levelet is írok mellé s meglátják, a dolog egy-kettőre rendben lesz. Hisz-e nekem, báróné?

— Hiszek — rebegte Dina.

— Akkor ezután aludjon s foglalkozzék tovább is szegényeivel, akiknek oly nagy szükségük van magára. És mikor kezei közt lesz az új keresztlevel, jöjjön el ismét hozzám s mondja: meggyógyultam! Kezét nyújtotta; oly sokáig foglalkozott Dinával, hogy majdnem megfélekedezett a városháza többi betegeiről.

— No látod! — szólt künn a báró s arca suzárgott. — Milyen jó, hogy ide hoztálak.

— Csakugyan... már jobban vagyok. — És ellenkezéssel velem!

— Nem tudtam én, hogy van olyan doktor is, aki orvosság nélkül gyógyít. Áldja meg az Isten!

— Én is azt kívánom. Ennyire még az a doktor se törődik a betegeivel, aki utánuk él. Pedig a herceg gazdag s csupán időtöltése a gyógyítás.

Főléleknélküli szórakoztak aztán Münchenben. Azt nem állítom, hogy Dina azonnal nyugodtan aludt, bizony sokszor felébredt azzal a gondolattal, hogy hátha megfélekedezik a herceg ígéretéről s akkor minden a régiben marad. Mégis: a reményesség győzedelmeskedett a kétkedésen.

A herceg-doktor pedig nem az az ember volt, aki bármit is halogat. Még azon a napon, melyen Dinával beszélt, mikor utolsó betegét is megvizsgálta, leült s írt a magyar belügyminiszternek, a kivel akkor ismerkedett meg, mikor mindketten mint vendégek vadásztak a bajor király királyi birtokán. Leírta az egész dolgot töviről hegyre s a következő meleg sorokkal ajánlotta figyelmébe Dinát: "A betegimeket nagyon szeretem,

ennek a kis bárónéknak sorsa pedig különösen meghatott. Kérem Excellenciádat, hozza rendbe az anyakönyvi ügyét. Ha ez megtörténik, nemcsak a kis báróné egészségi állapotán segít s engem lekötöztet, de áldva-áldják majd Excellenciádat a báróné beteg, rokkantjai, szegényei és lelki szenvedői, akiknek valóságos örangyala."

Az ajánlott levél megérkezett Budára s a belügyminiszter egy híres ember sorait megillető figyelemmel olvasta át s csöngetett titkárnak:

— Ez az ügy azonnal elintézendő...

S lediktálta, minő utasításokkal lássa el a gödrösi járás főszolgabíróját, aki valószínűleg maga is tudta volna, hogy hasonló esetben mi a teendője, mert hiszen dr. Nagy Boldizsár nemcsak törvénytudó, hanem derék és jószívű uriember is.

Természetesen amint leérkezett hozzá a belügyminiszter utasítása, minden sürgős dolganál előbbvalóvá tette Dina ügyének rendezését. Befogott s Gödröstre hajtatott. Kis falvakban pedig nagyon jól ismerik a szolgabíró hintáját, hajduját. Olyankor a falházán haptakban áll mindenki, mert hisz ő a feljebbvaló, aki hibát keresni jön. S van-e olyan tökéletesen igazgatott község, ahol hibák ne akadnának? Ez egyszer azonban nem állt meg a hintó a faluháza előtt, hanem gördült Monda gazda házáig, melyen már nem látszott a háborus kopottság, sőt új szindelytetőt viselt. A szolgabíró bement a háza s köszönt.

— A gazdával szeretnék beszélni.

— Kint van a réten — felelt Mondáné, aki éppen tarhonyát gyurt. — Mi végre tétszene keresni?

— Csak azért, hogy ugy-e, volt ma-guknak egy nevelt lányuk?

Mondáné elfehéredett s a szívéhez kapott, szegény mindig csak a rossztól félt.

— Volt... suttogta. — Baj érte?

— Semmi baja... ejnye, hát mért ijed meg mindjárt, édes lelkem? Keresztlevel kell a nevelt lányuknak, mert nincs neki.

— Nem volt szegénynek, már akkor is sirt emiatt, mikor először veztettem fel az iskolába.

— No, majd szerünk neki. Legyen szíves, hívja ide azokat az ismerősöket, akik emlékeznek rá, hogy a báróné itt született.

Kisietett Mondáné s hivta az asztalos-szomszédot feleségestül, meg több idősebb házaspárt. Hiszen mindenki ismerte

Dinát. Jöttek ünnepélyes, komoly arccal, mint egy nevezetes esemény felkért tanúhoz illik, csak azt röstelték, hogy hétköznapi ruhájukat nem cserélhették fel ünneplővel, mert nem illt volna a szolgabíró megvárakoztatni. Midőn összegyűltek a tiszta szobában, a szolgabíró emelt hangon kérdezte:

— Mondják csak, tudnak arról, hogy Monda gazdáknak volt egy nevelt lányuk?

— A Dina? Hogyne tudnám. Hiszen én festettem be a bölcsőjét is, mikor született — szólt az asztalos. — Anyja, a szegény Eszti a szomszédasszonyéknál betegedett le.

— Oroszországból jött — folytatta az asztalosné. És mikor meghalt, ide hozta az apja Dinát. Fájn ember volt, egészen magyaros ábrázattal, de furcsa neve volt, soha se tudtam kimondani.

— Tarantolovnak hívták, én emlékszem — mondta Bede esküdt ember.

— Ugy, — erősítette övezgye Sáskané. — Dina itt nőtt fel köztünk. Jóravaló, dolgos lány volt, míg el nem ment ápolónőnek. Most valahol a németeknél báróné. Áldassék az Isten neve... megérdemelte.

A szolgabíró leült és írt. A szomszédok tanuskodása alapján jegyzőkönyvet vett fel. Mikor bevégezte azt mondta:

— Köszönöm. Most jót tettek a bárónéval, akihez — úgy látom — mindnyájan jó szívetlennel vannak. Most kérhet utólagos anyakönyvezést s lesz keresztlevele.

— Isten fizesse meg a főszolgabíró urnak — hálálkodott Mondáné. Az ismerősök is elégedetten bólogattak s szétszéledtek. Ment kiki dolgára.

Monda gazda csak délben tudta meg a nevezetes esetet.

— Jól van — vette tudomásul. Csak azt nem értem, minek neki megint a keresztlevel?

Azt nem tudták meg a jó emberek soha, hogy Dina beteg lett annak, hogy erkölcsstelen életű Rozi lányuk adta ki magát Donnerburg bárónéknak. Dina világért se szomorította volna meg őket ezzel. Ő, amikor a belügyminiszter szíveségéből megkapta keresztlevelet, tulboldog volt. Csak neki, Tarantolov Nadinéknak volt joga Donnerburg bárónéknak nevezni magát és senki másnak.

Azóta zavartalan boldogságban élnek s a nyáron egész biztosan hazajönnek Gödröstre, látogatni.

V É G E

SZALMAKAZALBAN ELÉGETTE MEGGYILKOLT ÉS KIRABOLT GAZDÁJÁT

Zseliz községben borzalmas rablógyilkosság történt. Villásló Ferenc 37 esztendő cipepszességé baltával agyonütötte, majd kirabolta gazdáját, Masitz Kálmán cipészemestert. A holttestet bedugta egy szalmakazalba, a szalmakazlat felgyújtotta, úgy hogy a halott porrá égett. A gyilkos ezután elrabolta az áldozatának 12000 cseh koronát érő készpénzét. Tettére már másnap reggel rájött a rendőrség és Villáslót letartóztatta.

(Pesti Napló)

NYILT UTCÁN LELŐTT EGY URILÁNY EGY UJSÁGÍRÓT, MERT NEM AKARTA FELESÉGÜL VENNI

Izgalmas gyilkossági kísérlet tartja izgalomban Kozlovár lakosságát. A forgalmas régi Ferenc József uton egy elegánsan öltözött fiatal nő revolvert szegezett a mellébe haladó fiatal ember arcára és rálőtt. A fiatal ember, akiről kiderült később, hogy Győri Endre ismert újságíró, véresen, eszméletlenül terült el a földön. A revolverlövés zajára odasiettek a járőkelők és kicsavarták a fegyvert a lány kezéből. A rendőrség a ki-

hallgatás alkalmával a merénylő fiatal nő elmondta, hogy Jakab Editnek hívják, nagyzebeni uricsaládból származik. Három évvel ezelőtt ismerkedett meg Győri Endrével, aki udvarolt neki, azonban a szülői tudni sem akarták a házasságról. Az újságíró erre megcsókolta a lányt, aki két éven át szüleitől különváltan élt. Most pedig, amikor a szülők hozzájárultak volna házasságukhoz, a fiatal ember kijelentette, hogy nem veszi feleségül, mert gazdagon akar megnősülni. Aznap délután is sokáig kérlelte az urileány Győri Endrét, aki azonban visszautasította. Erre határozta el magát a végzetes tette. Jakab Editet letartóztatták, Győri Endrét, akinek arcát teljesen összezsuzta a golyó, életveszedelem állapotban szállították a kórházba.

(Uj Nemzedék)

NYOLC ÉVE KÖRÖZÖTT RABLÓGYILKOST FOGTAK EL

Még a múlt év őszén történt, hogy a rendőrség Szombathelyen elfogott egy Horváth nevezetű egyént, akit az az eszméletlenül terült el a földön. A revolverlövés zajára odasiettek a járőkelők és kicsavarták a fegyvert a lány kezéből. A rendőrség a ki-

mét betörés történt Szombathelyen és a körülmények olyanok voltak, hogy ismét Horváth került gyanuba, de annyira tudta magát tisztázni, hogy a rendőrség kénytelen volt elengedni.

A szabadlábra helyezés után a rendőrség állandóan figyelemmel kísérte Horváthot és csakhamar megállapította, hogy Horváth igazi neve Deszgyek János, aki 1919-ben Budapest és Komárom között a vonaton rablógyilkosságot követett el. Ezért 15 évi fogságra ítélték, de a börtönből megszökött és azóta különböző álnéveken bujkál az országban. A rendőrség ennek alapján elfogta Horváth-Deszgyek Jánost. Kihallgatása során bevallotta, hogy tényleg ő a nyolc év óta körözött rablógyilkos. Átadták az ügyésznek.

(Az Est)

LUGKÖVES SZERELMI DRÁMA A LIPÓTMEZŐN

Bacsányi Erzsébet szobaleány egy esztendő óta járt jegyben Ferenc János lipótmezei elmeorvosintézetben ápolóval. A leány az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy vőlegénye elhanyagolja őt. A lány a minap megjelent a Lipótmezőn, ahol felelősségre vonta Ferenc Jánost. Izgatottan kiabált vele, majd amikor

Ferenc János csillapítani igyekezett a leányt, Bacsányi Erzsébet kabátja alól üveget kavált elő, amelynek töménye lugszókat tartalmazó vőlegénye arcába zúdította. A lugszókatól nemcsak a vőlegény, de a segítségére siető Nagy Lajos, Güntler József és Lendl Erzsébet is megsebesültek. Bacsányi Erzsébet ezután felakarta hajítani a maradék lugszókat, de ebben megakadályozták. Ferenc Jánost súlyos sérüléseivel a mentők az Újszent János kórházba vitték. Bacsányi Erzsébetet pedig a főkapitányságra kísérték, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

(Magyarország)

MÁR A GYÁSZJELENTÉS-TŐL IS FÉLNEK A CSEHEK

A minap temették Selmeccányn a város lakosságának nagy részvétele mellett vértesi Tóth Imre dr. egészségügyi tanácsost, bányakerületi főorvost, aki nyolcvankét éves korában halt meg. A temetést felháborító és a csehek felvidéki uralmára igen jellemző incidens előzte meg. A temetkezési vállalkozó ugyanis, akit a temetéssel megbíztak, a család kívánságára az egyik nyomdában megrendelte a gyászjelentést. Ez a gyászjelentés felütnette az elhunyt főorvos nemesi előnevét és kitüntetését,

között felsorolta a Ferenc József rend lovagkeresztjét is. Amikor a cseh hatóság erről tudomást szerzett, a nyomtatott gyászjelentéseket elko-bozta és államellenes bűncselekmény miatt eljárás indított a temetkezési vállalkozó és a nyomdatulajdonos ellen. Azóta már le is tárgyalták az ügyet. Mindketten két heti elzárást kaptak, amit természetesen megfellebbeztek. A gyászjelentés később megjelenthet, de megcenzúrázva. A nemesi előnév és a kitüntetés elhagyásával.

(Uj Nemzedék)

FELROBBANT A TALÁLT GRÁNÁT

A minap Tolna közelében hazafelé ment az országúton három halász. Utközben az árokban három gránátot találtak és ezeket nézegetni kezdtek. Kovács János halász véletlenül leejtette az egyik gránátot, amely felrobbant és súlyosan megsebesítette a szerencsétlen halászt. Kovácsot életveszélyes állapotban szállították kórházba.

(Magyarország)

ELSÜLT A PUSKA A MÜKEDVELŐ ELŐADÁSON

Halálos végű baleset ügy-

Ha egyletének

MEGHÍVÓRA - LEVÉLPAPÍRRA -
BÁLI BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH
TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP
KIVITELŰ NYOMTATVÁNYOKRA
VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLIJA

Magyar Bányászlap nyomdáját

HIMLERVILLE, KENTUCKY

(Uj Nemzedék)
A Magyar Bányászlap előfizetési ára egy évre \$2.00.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmúlt héten 2 napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

Szombaton este a Devils Saddle című képet mutatják a moziban, mely izgalmas jelenetével mindvégig le fogja bilincselni a nézők figyelmét.

Vasárnap este a Rough Riders megy. Ez a kép a maga nemében szintén elsőrangú munkát tud maradni a mese szokatlanúsága következtében.

KONZULI KERESTETÉS

Az alant felsoroltak felkértek, hogy saját érdekében vagy személynél vagy irásbeli jelentkezzenek a Cleveland m. kir. konzulátus hivatalos helyiségében.

Bucsi György és János, Gasztony, Clay Center, Ohio.

Hany Lajos, Lynch, Ky. Hurly Imre, Lynch, Ky.

Béres Pál, Szentábrahámi, Dayton, O. Hantinger Mátyas és neje, Paar Erzsébet, Budapest, Cincinnati, O.

Kosa Bertalan, Mátaszalka, Grant Town, W. Va. Erdélyi Ferencné, szül. Holzer Anna.

Balogh Mihály, Szikszó, Britton, Mich. Mikula Mártonné, Pécs, Detroit, Mich.

Sándor István So. Brownsville, Pa. Tóth Menyhért, Mátaszalka, Youngstown, Ohio.

Simon Lajos, Veszprém, Philadelphia, Pa. Csere Mihályné, Tiszalök, Flint, Michigan.

Lányi Károly Győr, Youngstown, O. Tóth András és S. Ragnyáé Buffa, Cleveland.

Sztruhala Vilmos és Gusztáv, Szigetvár, Cleveland - Chicago. Majoros Adolfné, szül. Sohlgenmuth Fromett, Jászó, Braddock, Pa.

Héjasz Paulin, Creve, Va. Szakály Sándor, Castalia, Ohio.

Tóth András, Ráza, János, Pál és neje, Vajtko Antal, Sátorajauhely, Cleveland, Ohio.

Szajdu Lászlóné, Szikszó, Leith, Ohio. Tarjányi Mihály, Pétervársára, Toledo, O.

A SZERVEZET VEZETŐI SZTRÁJKOT TÖRNEK

Csak sztrájköréneket nevezhetjük azt az eljárást, hogy egyes bányákkal szerződéseket kötnek a sztrájkvidéken.

Illinois államban eddig ötvenhét bányában dolgoztatnak s ezek mindegyikében ideiglenes szerződést kötöttek a bányászokkal, illetve a szervezettel.

Az első társaság a Steel Trust volt, az Illinois Steel Co. bányái, amelyek ebben az államban megegyeztek a szervezettel.

Magában véve azt is árulást tartjuk, hogy szerződést kötnek a Steel Trusttal, amely szervezeten bányáiban, a Virginiában és Pennsylvániában hallani sem akar a szervezetről s amely a leghalásosabb és legerősebb ellenfele a szervezetedésnek.

Pont ezekkel az urakkal kellett az első ideiglenes szerződést megkötni Fishwicknek és Lewiséknak.

A Danville kerületben majdnem minden bányában megy a munka, ami azt jelenti, hogy a sztrájkoló bányászok legálább is három hónappal tovább maradnak téltenségekben.

És ami valószínűleg azt jelenti, hogy ezt a sztrájkot elvesztik a bányászok. Elvesztik úgy, hogy a vezérek előre tudatában vannak a veszteségeknek.

Fishwick elnök újra kijelentette, hogy ne nyugtalanodjék a közönség, mert szénhányról nem lehet szó.

Vizsont, hogy szénhány nélkül miképpen fogja a sztrájkot megnyerni, azt nem árulja el a bányásszágnak.

Lewis is, Fishwick is úgy képzelik, hogy ők voltaképpen nem a bányamunkást, hanem az ország közönségét, vagy a tőkét képviselik ebben a végső küzdelemben s hogy a közönség szennellátása a fontos a dolgban.

Az ugynevezett külső sztrájkterület legnagyobb részén szintén "remény van rá", hogy ideiglenes megállapodással dolgoztatnak s hogy a sztrájkoló bányászok negyedrészét ott is vissza fog térni hamarosan a munkába.

Iowa államban valamennyi bányász megmarad a munkában, mert ott az egész állam bányáira szerződést kötött "ideiglenes és bizonytalan időre" a bányászokkal.

Érdekes, hogy ezeket a sztrájkterületeket a bányászoknak a különböző hivatalos lapokban úgy adják be, hogy "győzelem" ilyen helyeken a bányász sorsa.

Mi a magunk részéről megirtuk tavaly áprilisban, hogy ezekbe a győzelmekbe fognak a bányászok és a szervezet elvérezni s most már láthatják a bányászok, hogy körülbelül kinek volt és van igaza a vitában.

A helyi "győzelmek" lehetővé teszik az egyes vasutaknak, hogy zavartalanul ellássák szennel a közszolgálati vállalatokat s hiszen Fishwick ur nem is tagadja, hogy ez a céljuk.

Ilyen körülmények között semmi sem kényszeríti a fogyasztót, hogy rendes árat fizessen a szénért és nem kény-

szertí semmi a bányatársaságot, hogy megállapodást csináljon a bányásszal.

Illinois bányászai — ha akarják — szerződést köthetnek a társaságokkal három hónapon belül.

Leszállított munkadíjjakkal és napszámában való ladolással. Vagy sztrájkolhatnak megint októberig, vagy novem-berig s abban az esetben újra dolgozhatnak "ideiglenes" megállapodás mellett öt vagy hat hónapot a jelenlegi munkadíjjakkal, hogy április elsején, 1929-ben a komédiát újra kezdjék.

Más eshetőséget mi nem látunk a bányászok s kár is egyebet remélnünk mindaddig, amíg tünni fogják a hivatalos sztrájkterületeket.

Ugyancsak ismételve le kell szögeznünk, hogy Ohio szerencsétlen bányászait gyalázatosan elárulják, bolondítják, mert ha a nagy sztrájkot nem akarják megnyerni, akkor remény sem lehet rá, hogy Ohio-ban külön majd megegyeznek.

A jelenlegi taktika azt mutatja, hogy ismét hajlandók lesznek megegyezni Illinoisban és Indianában, mint tavaly tették. Hiszen még egy társasággal is hajlandók.

Mindaddig pedig, amíg ezt megteszik, ostobaság Ohioban egyezséget remélni akármiféle feltétellel. Ohio népet tehát gyalázatosan bolondítják s Ohio népet éppen úgy fel fogják áldozni és el fogják árulni a vezérek, mint azt a pennsylvániaiakkal tették 1922-ben.

Nem változtathat ezen semmi, csupán Illinois bányászai, akiknek még maradt valami

MAGYAROKAT

találnak már nálunk azok a magyarok, akik megtekintik földjeinket. Akik eljönnek ide, saját honfitársaiktól nyert információk alapján győződhetnek meg arról, hogy mikor mi tisztességes megélhetést ígérünk, még nem is mondtunk el mindent.

Nincs is annak semmi értelme, hogy paradicsomot ígérjünk, mert minden józan gondolkodású ember tisztában van vele, hogy a becüsletes munkánál tisztességes megélhetést kell hoznia. Ezt pedig nálunk megtalálják.

Az évek óta itt élő magyarok bizonyítékát tudják adni annak, hogy aki szorgalmas, annak a megélhetése minden körülmények között biztosítható. Még meg is takaríthat valamennyit.

Nagyon valószínű, hogy Ön sem akar többet, mint biztos megélhetést. Jöjjön akkor ide és telepedjék le a mi földjeinkre, melyeket nagyon olcsó áron szerezhet meg.

Ha Ön részletes felvilágosítást óhajt kapni földjeinkről, írjon érte. Mi készséggel szolgálunk mindennemű felvilágosítással.

Land Dept. Duluth & Iron Range Rail Road Co. 311 W. First St., Duluth, Minn.

4 Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak.

ANGOLUL beszélni, írni és olvasni tanító nétkül megrendeli, aki az AMERIKAI NYELVMESÉRT megrendeli. Ár: \$1.50

Három részben áll: I. Nyelvtan. II. Alkalmazás beszéletesek. III. Szótár 4000 szóval. Green Béla: Angol-Magyar és Magyar-Angol Szótár \$1.00

Bevándorlás és polgárosodás tanácsadó. Angol-Magyar Levelező \$1.50

A 4. ny. egyszerű rendű \$1.00

Postaküldésre, csomagolásra és biztosításra 25 cent küldendő

Rendeléseket utánvéttel is küldünk. KERESKES TESTVÉREK 208 East 86 St. New York City

KIS HIRDETÉSEK

Keresztetés. Levelezés. Munkát keres. Elhatározta, hogy keres 20 szög egyszerű kölése 50c. háromszori kölése \$1.25. busz szög fölül minden további szó közlésenként 3c

Ugy-nékek keresztetése. Eladó vagy bérbeadó farmok, ingatlan. Ház vagy üzlet vétele és eladása. Üzleti alkalmak. Társast keres: 20 szög egyszerű \$1.00, 20 szög fölül minden szó közlésenként 3 cent.

Kishirdetések: felvezet a Magyar Bányászlap kiadói hivatala, Himlerville, Kentucky.

Háromszori kölése soronként 35c. Egy sor 5 szögből állhat. Legkisebb hirdetés egyszeri kölése 1 dollár 60 cent, háromszori kölése 4 dollár 0 cent.

Nagyobb betűkkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszeresére számítandó.

ELADÓ

SZERETNE a bányától szabadulni? Jöjjön Mississippicallamba farmernek. Kevés a pénz? Ez sem baj. Nálunk hihetetlenül kedvező feltételek mellett vásárolhat kitűnő berendezett termő farmokat. Forduljon bizalommal hozzám készséggel szolgálok felvilágosítással. Béla Márk, Box 429 Grenada, Miss.

Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak.

AZ EGYETLEN

amerikai magyar lap a Magyar Bányászlap, mely az Amerikába szakadt magyar bányászok érdekeit harcolja. Eredményesebben segíthetjük a magyar bányászokat, ha nagyobb tábor áll tábor.

EGYLETI KALAUZ

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegegyező E.

Alakult 1894 Január hó 11-én az egylet tisztikara:

Diszelnök: Buczkó András; elnök: Rezer János; alelnök: Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; jegyző: Tüköly Ferenc; pénztári titkár: Murvai Lajos; ellenőr: Tamás János; számvéve: Kádár Mihály; betéglátogató: Murvai Sándor; betéglátogató: Condon; Murvai Sándor; Drakesen Sipo; Mihály; 3 tagú bizottság: Urbán József, Titka János, Bodnár János; zászlóvivők: Kékes József, Ifj. Molnár János; terebrőr: E. István és E. Tóth József; óhivatalos orvos Dr. James Miller.

ELSŐ JOBS ÉS KÖRNYÉKE MA-GYAR Bányász BS. EGYLET

Székhelye: Jobs, Ohio. Alakult 1898 Január 6-án. Gyűléseit tartja minden hónap második vasárnapján Murray City, Ohio-ban.

Az egylet hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

Elnöke: Boros József; alelnök: Hajdu József; jegyző: Jager Imre, Box 424 Murray City, Ohio; titkár: Abalási Sándor, Box 163, Murray City, Ohio; pénztárnok: Imri Imre; ellenőr: Tóth Márton; hármás bizottság: Belfi András, Vash Gyula, Szabó Pál; zászlóvivők: Mészáros Imre, Krajnyik Mihály; betéglátogatók: Murray City, Ohio-ban Molnár József; Hollister, Ohio-ban Molnár József; Columbus, Ohio-ban Kristóf Mihály; rendfentartó: Popácz József; koffer gazda: Jager Imre.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS Betegegyező EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én. Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap. Székhelye: Gary, W. Va.

A tisztikar: Püskelnek: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtítkár és fő-pénztárnok: Kocsis Balázs, Box 544, Gary, W. Va. az osztályok kimutatásai és minden egylet levél hozzá küldendő és az egyletről felvilágosításért hozzá forduljanak. Főalelnök: Soltész József, Filbert, W. Va. Fő-jegyző: Kovács Pál, Föllennör: Davis Bertalan, Filbert, W. Va. Bizottság: Tóth Sándor, id. Nagy Mihály, Horváth János.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit Garyban, a Hallban.

1-6-os Osztály, Filbert, W. Va. Elnök: Horváth János; alelnök: id. Nagy Mihály; titkár: Kovács Pál, Box 191, Filbert, W. Va. minden egylet levél hozzá küldendő; jegyző: Tóth Sándor; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Ifj. Tóth Lajos; bizottsági tagok: Nagy István, Buzsik József, Bacsó András; betéglátogató: id. Nagy Mihály; póttag: Józsa József, magyar zászlóvivő: Vinter János; amerikai zászlóvivő: id. Tóth Lajos; ajtóőr: Szabó Mihály.

Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 3 órakor a kath. templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va. Elnök: Szurcsik János; titkár és pénztárnok: Németh Ferenc, egylet

KÉPVISELOINK:

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocolontas, Va. Szabó István, Danie, Va.

KENTUCKY

Parkas Balázs, Lynch, Ky. Szász Agoston, Benham, Ky. Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Bettes Barin, Purslove, Orange, W. Va.

Gallay Géza, Capels, W. Va.

György István, Short Creek, W. Va.

Hoffman János, Caretta, Yukon, Coalwood, Premier, W. Va.

Hornák József, Reedsville, W. Va.

Melegh Imre, Glen White, W. Va.

Óró József, Ward, W. Va.

Faul István, Jenkins Jones, W. Va.

Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.

George Szita, Frances, W. Va.

Szerencsés János, Shinnston, W. Va.

Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.

Torchia & Klacko Co., Clarksburg, W. Va.

Tóth János, Newhall, W. Va.

Veres István, Red Jacket, W. Va.

Veszprémi Sándor, Monaville, W. Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Angyalosi József, Star Junction, Pa. és Perropolis, Pa.

Julius Bakos, Le Belle, Pa.

Benkó János, Cherryville, Pa.

Csordás István, Hellwood, Pa.

Debrezenci Ferenc, McKeesport, Pa.

Darnay József, Fredericktown, Pa.

Eperjessy István, Johnstown, Pa.

Fejes István, Brownsville, Pa.

Fekete József, Edwardsville, Pa.

Gyürke Mihály, Nanty Glo, Pa.

Emery Horváth, Ruthford, Pa.

Jeso A. János, Masontown, Pa.

Kopácsy János, Hazleton és vidék, Pa.

László Lajos, Kulpmont, Pa.

Lukács János, Getzville, Pa.

Molnár András, Van Meter, Pa.

Novák Lajos, Elizabeth, Pa.

Nagy József, Marshall, Pa.

Sütő János, Windber, Pa.

Varga József, Mercer, Pa.

Vaskó János, Allison, Pa.

Várnay Imre, Uniontown, Pa.

Vereb István, Braznell, Pa.

Vereb József, Hooversville, Pa.

OHIO

Bányász József, Tiltonsville, Ohio

Bartók Dániel, Adena, Duncan Wood, Herrick, Ramsey, Blairmont, O.

Burdohán Mihály, Bradley, O.

Jelenik Albert, Dillonville, Pinefork, Dungen, Harperville, Dun-cawood, Glen-Robbins, York-ville, Glen Run, Smithfield, Ramsey, Robeyville, Ohio.

Kovács János, Columbus, Ohio.

Kövács János, St. Clairsville, O.

Tóth Károly, Murray City, O.

Tóth István, Rayland, O.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.

Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Pürjes Agoston, Orient, Ill.

Miklósi Pál, Aurora, Ill.

Soltész Pál, Buckner, Ill.

Takács József, Divernon, Ill.

NEW JERSEY

Nagy József, Franklin, N. J.

Olsavszky Sándor, Newark, N. J.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo.

Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT

Bridgeport, Conn.

Asztalos Sándor, 955 Wordin Ave.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

FLORIDA

Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK

z Egyesült Államok egész területére A. L. BAUER

levelek hozzá küldendők (Box 224, Gary, W. Va.); jegyző: Kocsis Balázs.

Gyűléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va. Ugykezelő: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va.

Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házában.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ugykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidíjat és egyéb befizetéseit hozzá küldendők-Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Elnök: Dóci András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veros István, Box 64, Red Jacket, W. Va., kizár minden levél küldendő; ellenőr: Kurucz István; betéglátogató: Bugh Bálint. Gyűléseit minden hó 2-ik vasárnapján tartja a pénztárnok lakásán.

FELHÍVÁS

az Első Tug Riveri Magyar Munkás Betegegyező Egylet Tagjaihoz és Dól West Virginia Magyarorsághoz és Dól West Virginia magyarorsághoz, hogy FEBRUÁR 1-TŐL MÁJUS 1-IG kedvezményesen lehet beadni egyletünkbe, 40 éven aluli egyének szon idő alatt beállás díjat nem fizetnek, csakis a rendes havi díjat, negyven éven felül egyének 2 dollár beállás díjat és a rendes havi illetékeket fizetik.

Kérjük magyar testvéreinket, hogy nennél szamosabban csatlakozzanak ezen idő alatt egyletünkhez.

Kocsis Balázs, főtítkár Box 544, Gary, W. Va.

HIMLERVILLEI MAGYAR ASSZONYOK FIGYELMÉBE! Értessitjük ezennel a himlervillei magyar asszonyokat, hogy REMEK TAVASZI KABÁTOkat és RUHÁkat kaptunk gyönyörű színekben, mintákkal, melyek IGEN OLCSÓN KERÜLNEK ELADÁSRA Azonkívül kaptunk óhazai kitűnő vászonból ÁGYHUZATOKAT is. Kitűnő mosók, tartós anyagokból vannak készítve. A készlet nem nagy, azért aki előbb jön, annak jut belőle. SZÉP ÉS JÓ MINŐSÉGŰ, DIVATOS MINTÁJU JÓ MOSÓ YARDOS KELMÉKET is kaptunk, melyek nagyon olcsón kerültek eladásra. KITŰNŐ MINŐSÉGŰ DIVATOS NŐI HARISNYÁK IS ÉRKEZTEK. AZ ÁRUK MEGLÉPŐEN OLCSÓ! Mig a készlet tart remek NŐI KALAPOK rendkívül LESZÁLLÍTOTT ÁRON kerülnek kiárusításra. Már csak kevés van belőlük, azért aki venni akar, jöjjön mielőbb. OLCSÓ, DE JÓ ANYAGOKBÓL KÉSZÜLT SZÉP MINTÁJU HÁZI RUHÁK készen megvarrva rendkívül jutányos áron szereshetők most be. Ha ön bármilyen ruházati cikket akar beszerezni, jöjjön előbb hozzánk, nézze meg, üzletünkben nem-e kaphatja meg. GYERMEKRUHÁK, ALSÓRUHÁK, INGEK, KALAPOK. FÉRFIAKNAK DIVATOS INGEK, NYAKKENDŐK, HARISNYÁK, ALSÓRUHÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN! HIMLER COAL COMPANY Divatáru üzlete HIMLERVILLE, KY.

RENDELJEN MEG VAN Ha még nem ovet ceglediesen izesített pórsóit szalonát ebben az országban, próbálja meg most. Árának 5-10 fontig 40 cent, 10-25 fontig 35 cent, 25 font-tól feljebb 32 cent fontonként. A szállítást mi fizetjük, melyért minden esetben jóállunk. Uj címünk: HUNGARIAN SMOKED BACON COMPANY 769 Mallison Ave. Akron, O.